

İslama həqarət
edən deputata
sərt reaksiya
gəldi

yazısı səh.12-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 7-9 oktyabr 2017-ci il Şənbə № 206 (6820) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Dilimizin saflığına dair konfrans keçirildi - media diqqət mərkəzində

Ədəbi dilin normalarını pozanların cərimələnməsi təklif olundu; **Əli Həsənov:** "Prezident mətbuatdakı dil problemlərlə bağlı tapşırıq verib"

yazısı səh.3-də

Kərə yağı yenə bahalaşacaq - səbəb...

yazısı səh.4-də

Bu gün turist həmsədrlər Bakıya gəlir

yazısı səh.11-də

Bakıya Xəzər təhlükəsi - ekspertlər bir-birini təkzib edir

yazısı səh.14-də

Elçin Şıxlı ilə yubiley söhbəti

yazısı səh.7-də

Rəhim Qaziyevin İsa Qəmbərə hücumuna keçmiş nazirdən reaksiya gəldi

yazısı səh.4-də

Fərhad Əliyevin qayıtmaq ehtimalına iki baxış

yazısı səh.2-də

"Yeddi oğul istərəm" in Cəlalı: "Təsbehlərimdən heç Allahşükür Paşazadədə də yoxdur..."

yazısı səh.13-də

Azərbaycanlı modelin güdazına gedən "qanuni oğru" nun məhkəməsi başlayır

yazısı səh.14-də

Anar Cəbrayılı: "Yolu süpürənlər bütün zibili bizim xətlərə tökür"

yazısı səh.5-də

Nobel mükafatı haqda bilinməyən həqiqətlər, pərdəarxası nüanslar

yazısı səh.15-də

Rusiyadan işğal ortağına sürpriz gözlənti ERMƏNİSTAN ÜÇÜN GERİSAYIM BAŞLAYIR - KRİTİK BİR AY

Kreml İrəvanı indi də Türkiyə və Avropa Birliyi ilə sınağa çəkməyə hazırlaşır; baş nazir Dmitri Medvedyev AB-nin "Şərq tərəfdaşlığı"nın sammiti ərəfəsində Ermənistana Putinin hansı mesajını gətirəcək - işğalçı ölkənin rəhbərliyi təlaşda...

yazısı səh.8-də

Hakimiyyət efir siyasətini dəyişir - şok gəlişmə

İqtidar xaricdən yönələn hücumlara daha sanballı cavab vermək üçün televiziya siyasətində ciddi islahatlara hazırlaşır; ölkə rəhbərliyi bununla bağlı düyməyə basıb; hakimiyyət özünün ideoloji silahını yenidən nəzərdən keçirir

yazısı səh.5-də

Qalib Salahzadə

Şeyxin qudası:
"Heç bir üzrdən söhbət gedə bilməz"

yazısı səh.6-də

Rəsul Quliyev

İsgəndər Həmidovdan
Rəsul Quliyevə
qarşı sərt
açıqlamalar

yazısı səh.9-də

Arif Əsgərovun
oğlu
məhkəməyə
gəlib qohumunu
suçladı

yazısı səh.10-də

Fərhad Əliyevin qayıtmaq ehtimalına reaksiyalar - iki baxış

Zahid Oruc: "Xarici qüvvələr Fərhad Əliyevi müxtəlif inqilabi layihələrə cəlb etdilər"

İbal Ağazadə: "Onun biznes fəaliyyəti ilə məşğul olması, həmçinin yüksək vəzifəyə təyinatı mümkün və realdır"

Sabiq iqtisadi inkişaf naziri Fərhad Əliyevin Azərbaycana dönməsi ilə bağlı məlumatlar yenidən gündəmə gəlir. Mətbuatda artıq bir neçə dəfə onun ölkəyə qayıdaraq bizneslə məşğul olduğu, həbsi ilə bağlı məsələdə suçsuzluğunu isbatlayaraq yenidən hakimiyyətin etibarını qazanacağı bəacardığına dair informasiyalar yer alıb.

Sabiq nazirin qayıdışı ilə bağlı redaksiyamıza da bəzi məlumatlar daxil olub. Həmin məlumatlarda F.Əliyevin ölkəyə dönərək yenidən mühüm postlardan birini tutmasını gözləyən, bununla bağlı çabalar göstərən çoxsaylı iş adamlarının, eyni zamanda vəzifəli şəxslərin olduğu deyilir.

Bu məlumatların həqiqət payı nə qədərdir? Nazir kreslosundan birbaşa məhbəsə göndərilən bir şəxsin yenidən hakimiyyətdə vəzifə tutması mümkündürmü?

Milli Məclisin üzvü Zahid Oruc "Yeni Müsavat"ın əməkdaşına deyib ki, vurulmuş bir məmurun yenidən hansısa dövlət postuna gətirilməsi mümkün deyil: "Azərbaycanda on minlərlə dövlət məmuru var və aydındır ki, onların bu məsələyə fərqli münasibətləri olacaq. Lakin ölkə rəhbəri zamanında bu hakimiyyətdə yer almış, lakin bu və ya başqa səbəbdən etimadı itirmiş şəxslərə Azərbaycanda sərbəst yaşamaq, fəaliyyət göstərmək haqqını tanımaqla bərabər, sonrakı dövrlərdə onlara bir qədər də güclü etibar göstərmir. Çünki hakimiyyəti idarəetmə fəlsəfəsi ondan ibarətdir ki, bəzi hallarda belə təkrar dönüşlər fəsad doğurur. Biz tarixdə belə nümunələri görmüşük. Fərhad Əliyev prezident İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərliyinin ilk illərində mühüm bir vəzifəni daşıyırdı. Bu dövrdə o, hakimiyyət daxilində intriqalara baş vurdu, ardınca görünür ki, müəyyən xarici dairelər bu xüsusiyyətlərindən istifadə edərək onu ələ keçirdilər. Müxtəlif inqilabi layihələrə cəlb etdilər".

Z.Oruc bildirib ki, məhbəs həyatı yaşadığına görə kiminsə daim təqib olunması, təzyiqlə saxlanması, ölkədə normal fəaliyyətinin əngəllənməsi fikrində deyil: "Lakin o da reallıqdır ki, insan keçmişindən imtina edə bilmir, bunu istəsə belə. Bu baxımdan, Fərhad Əliyevə yenidən vəzifə verilməsinə gözləmirəm. Amma onun ölkədə hansısa biznes fəaliyyəti ilə məşğul olmasını normal və mümkün sayıram. Digər tərəfdən, son illərdə yüksək postlara təyinatlar həyata keçirilərkən üstünlük birmənalı olaraq müasir idarəetmə texnologiyalarından məlumatlı olan şəxslərə verilir. Fərhad Əliyevi isə bu imkanlara malik biri hesab etmək olmaz. Vaxtilə parlamentə gələn zaman onunla müzakirələrimiz olub. Bütün bunları nəzərə alaraq söyləyə bilərəm ki, Fərhad Əliyev artıq keçilmiş mərhələdir".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə isə hesab edir ki, F.Əliyevin nəinki Azərbaycanda biznes fəaliyyəti ilə məşğul olması, həmçinin yüksək vəzifəyə təyin olunması da mümkün və realdır: "Burada təəccüblü heç nə yoxdur. Çox güman ki, Fərhad Əliyev hakimiyyətdə ayrı-ayrı adamlar, hansısa qanad və ya ələ bütövlükdə hakimiyyətlə həbs müddətində, yaxud ondan sonra normal münasibətlər qura bilib. Burada qəbahətli bir şey də yoxdur - o da Azərbaycan vətəndaşıdır. Hakimiyyətdə belə təcrübələr var, bu üzündən də Fərhad Əliyevə yenidən vəzifə verilməsi ilk hal olmayacaq".

□ DÜNYA

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

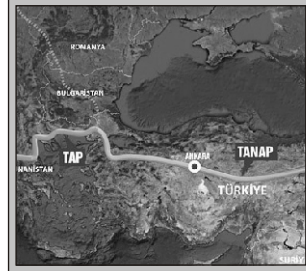
Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

"Prezidentlərin görüşündə 5 rayonun qaytarılması məsələsi qaldırılacaq" - Duqin

"Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması yalnız Rusiyanın "Lavrov planı" adlandırılan təklifi əsasında həll oluna bilər". Bunu "Beynəlxalq Avrasiya hərəkatı"nın rəhbəri Aleksandr Duqin deyib.

Kremlin strateqlərindən biri hesab olunan Duqin erməni mətbuatına verdiyi müsahibədə deyib ki, prezidentlərin görüşü çox vacibdir, çünki Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərində vəziyyət o həddə çatıb ki, artıq problemin həlli mümkün-süz hala gəlir: "Bu böhranın həllinə nail olmaq lazımdır. Hesab edirəm, prezidentlərin görüşün-

"TANAP vaxtından əvvəl reallaşdırılacaq" - nazir

"TANAP Avropanın enerji təhlükəsizliyi baxımından həyati əhəmiyyət kəsb edən tarixi layihədir". "APA-Economics" xəbər verir ki, bu barədə Türkiyənin enerji və təbii sərvətlər naziri Berat Albayrak "Anadolu" agentliyinə müsahibəsində bildirib.

Nazirin sözlərinə görə, layihənin tikintisi ilə bağlı işlər olduqca sürətli gedir: "Bu gedişlə layihəni vaxtından əvvəl reallaşdırmağa nail olacağıq. TANAP Azərbaycan-Türkiyə ortaq layihəsidir. Türkiyə bu layihə üçün çox böyük həcmdə işlər görür, təşəbbüslər irəli sürür. Layihənin reallaşdırılmasına peşəkarlar cəlb olunub. Layihənin 80%-i tamamlandı. Şübhəsiz, 2018-ci ilin ilk rübündə TANAP-ın Türkiyə ərazisində işləri tamamlanacaq, 2020-ci ildə isə TAP layihəsi təhvil verilməlidir. Beləliklə, Azərbaycan qazının Avropaya çatdırılmasının şahidi olacağıq".

"Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsi regionun ən aktual layihələrindən biridir. "Şahdəniz-2" layihəsi üzrə hasil edilən qaz sualtı boru kəməri ilə Səngəçal Terminalına və daha sonra Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (CQBK), TANAP və TAP vasitəsilə Türkiyə və Avropa bazarlarına çatdırılacaq. Layihə Gürcüstan və Türkiyə ilə birlikdə Avropa ölkələrinin davamlı enerji təhlükəsizliyi ilə əlaqədar strateji maraqlarına xidmət edəcək.

Türkiyəyə ilk qaz ixracı 2018-ci ildə, Avropaya isə 2020-ci ildə planlaşdırılır.

də Qarabağın 5 rayonun azad edilməsi məsələsi qaldırılacaq, ancaq problem ondadır ki, Ermənistanın nəzarətində olan 5 rayonun Azərbaycana qaytarılması həm Ermənistan, həm Rusiya, həm də Azərbaycan mətbuatında yanlış işıqlandırılır. Güzəştisiz bir mövqe formalaşdığına görə bu barədə həm Ermənistan, həm Rusiya, həm də Azərbaycanda danışmaq çox çətinidir.

Məsələn, erməni mətbuatında Ermənistanın milli maraqlarına xəyanət fikri üstünlük təşkil edir. Azərbaycan mətbuatında bunu, əksinə, qələbə kimi dəyərləndirirlər. Rusiya mətbuatında isə bu plana heç kim ciddi münasibət bəsləmir. Mənim fikrimcə, plan çox yaxşı hazırlanıb və jurnalistlərin də bunu düzgün təqdim etməsi çox vacibdir". (azvision.az)

Dilqəm Əsgərovun oğlunu "Qırmızı Xaç"a çağırtdılar

"Atamla bağlı bəzi qaranlıq məqamlara cavab tapmışıq. Kimin kim olduğunu indi daha yaxşı bilirəm". Modern.az-ın məlumatına görə, bunu 4 ilə yaxındır erməni girovluğunda saxlanılan Dilqəm Əsgərovun oğlu Kürdoğlu Əsgərov deyib. K.Əsgərov detalları açıqlamaq istəməyib.

"Müəyyən məsələlər var, onların dəqiqləşməsinə gözləyirik. İnşallah, Dilqəm və Şahbaz özü girovluqdan qayıtdıqdan sonra həqiqəti hər kəs öyrənəcək", - deyir o qeyd edib. O, ATƏT-in Varşava sammitindəki çıxışından da bəhs edib: "Mən atamdan çox nigaran idim. Nə ondan məktub alırdım, nə videosunu izləyirdim, nə də şəklini görürdüm. ATƏT-in Varşava sammitində girovlarımızla bağlı çıxışlar oldu. Mənim də 1-2 kəlmə demək şansım yarıdı. Azərbaycana qayıtdım. Bir həftə sonra Qırmızı Xaç Komitəsinin əməkdaşları mənə zəng elədilər. Atamdan məktub aldım, mənə şəklini göstərdilər".

K.Əsgərov bildirib ki, atasının şəklini ona verilməyib: "Şəklini sadəcə mənə göstərdilər, amma vermədilər. Əvvəlki vaxtlara baxanda pis görünmürdü. Məhkəmədə necə idisə, təxminən elə idi. Hələ deyirdim məhkəmədəkindən nisbətən yaxşı idi".

2014-cü il iyul ayında Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyev Kəlbəcərdə öz ata-baba yurdlarını ziyarət etmək istəyərkən Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən girov götürüldülər. İşğal altındakı Dağlıq Qarabağda D.Əsgərov və Ş.Quliyev üzərində "məhkəmə" qurulub. "Məhkəmə"nin qərarı ilə D.Əsgərov ömürlük, Ş.Quliyev isə 22 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Bakıda 30-a yaxın məktəb direktoru işdən çıxarılib

"Bundan sonra da məktəblərin idarə olunması məsələsi Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin diqqət mərkəzində olacaq. Çünki məktəb direktorunun təhsil müəssisəsində sağlam mühit yaratması və onu səmərəli idarə etməsindən böyük kollektivin fəaliyyəti asılıdır". Modern.az-ın məlumatına görə, bunu jurnalistlərə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin müdiri Məhəbbət Vəliyeva deyib.

Onun sözlərinə görə, bu tədris ilində 30-a yaxın məktəbə yeni direktor təyin olunub. Həmin məktəblərin rəhbərlərinin əmək müqavilələri yaş həddinə çatma, fəaliyyətlərində müəyyən nöqsanlara yol verərək qanunvericiliyin tələblərini pozma ilə əlaqədar ləğv edilib.

Bu gün Bakıda 20 dərəcə isti olacaq

Oktyabrın 7-si üçün gözlənilən hava şəraiti açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi, lakin səhər yarımadasının bəzi yerlərində qısamüddətli çisikinli yağış yağacağı gözlənilir. Mülayim cənub küləyi əsəcək.

Havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 11-13, gündüz 17-21, Bakıda gecə 11-13, gündüz 18-20 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Atmosfer təzyiqi 764 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 65-75, gündüz 50-60 faiz təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında hava şəraitinin əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturunun gecə 7-12, gündüz 17-22, dağlarda gecə 1-5, gündüz 7-12 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Tibbi-meteoroloji proqnoza gəlincə, oktyabrın 9-dək Abşeron yarımadasında meteoroloji amillərin zəif və mülayim tərəddüdü meteorologiya insanları üçün əsasən əlverişlidir.

Dünən Milli Televiziya və Radio Şurasının (MTRŞ) təşkilatçılığı ilə "Azərbaycan ədəbi dilinin qorunmasında və inkişafında KİV-in rolu" mövzusunda konfrans keçirilib.

Musavat.com-un məlumatına görə, tədbirdə Azərbaycan prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov, MTRŞ sədri Nüşirəvan Məhərrəmli, Azərbaycan Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun icraçı direktoru Vüqar Səfərli, Milli Məclisin deputatları, media rəhbərləri və digər qonaqlar iştirak edirlər.

Konfransda çıxış edən Azərbaycan prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov prezident İlham Əliyevin Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafı istiqamətində siyasətində yer alan əsas məqamlara toxunaraq bildirib ki, dövlət dilinin saflığının qorunması, inkişafı və zənginləşməsinə xüsusi qayğı göstərilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir: "Həqiqətən də Azərbaycan dili dövlətimizin əsas atributlarından biri olmaqla yanaşı, azərbaycanlıq ideologiyasının da mühüm elementi, onun dual funksiya daşıyan siyasi və sosial-mədəni dayağıdır".

Prezidentin köməkçisi bildirib ki, Azərbaycan dili özünün hazırkı səviyyəsinə çatana qədər müxtəlif tarixi mərhələlərdən keçib: "Lakin hesab edirəm ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrlər xüsusilə əlamətdar olub. Birçün onu qeyd etmək kifayətdir ki, onun prinsipial mövqeyi sayəsində Moskvanın etirazlarına baxmayaraq, Azərbaycan SSR-in 1978-ci il Konstitusiyasında Azərbaycan dili dövlət dili kimi təsbit edildi. Həmin dövrdə Azərbaycan dilində mətbuatın, mədəniyyətin, elm və təhsilin inkişafı üçün böyük işlər görüldü, dövlət dilinin ictimai-siyasi və mədəni mövqeyinin yüksəlməsinə nail olundu. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin dil siyasətinin müəyyənləşməsi də ulu öndərin adı ilə bağlıdır. 1995-ci ildə qəbul edilən Konstitusiyada Azərbaycan dili milli dövlətçiliyimizin əsas institutlarından biri olaraq təsbit edilib".

Ə.Həsənov əlavə edib ki, Azərbaycan dilinin milli-mənəvi, siyasi-hüquqi statusunun möhkəmlənməsi istiqamətində atılmış vacib addımlardan biri də 2001-ci ilin iyulunda "Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" fərmanın imzalanması olub. Fərmanda problem və nöqsanlar müəyyənləşdirilərək onların aradan qaldırılması barədə müvafiq tapşırıqlar verilib və qəti olaraq 2001-ci il avqust ayının 1-dən latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasına keçilməsi qərara alınıb: "Heydər Əliyevin həmin il avqustun 9-da imzaladığı digər fərmanla avqustun 1-i Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan Dili Günü elan edilib. Növbəti mühüm addım 2002-ci ilin sentyabrın-

Dilimizin saflığına həsr olunmuş konfrans keçirildi

Ədəbi dilin normalarını pozanların cərimələnməsi təklif olundu; **Əli Həsənov**: "Prezident mətbuatdakı dil problemləri ilə bağlı tapşırıq verib..."

da "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" qanunun qüvvəyə minməsi oldu. Bu qanun, ölkə Konstitusiyasına uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasında Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi hüquqi statusunu nizamlayır. Ötən illər ərzində isə bu qanun xeyli dərəcədə təkmilləşdirilib".

Ə.Həsənov daha sonra qeyd edib ki, Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi dil siyasətini bu gün Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev ardıcıl davam etdirir: "Cənab prezident 2015-ci ilin noyabrında Milli Elmlər Akademiyasının 70 illiyi ilə bağlı keçirilən toplantıda ki nitqində dövlət dilinin kənar təsirlərdən qorunması və saflığının təmin olunmasının vacibliyini vurğulayıb, lüzumsuz yerlərdə dilimizdə yad kəlmələrin işlədilməsinin əleyhinə olduğunu bildirib. Azərbaycan prezidentinin 2004-cü il yanvarın 12-də imzaladığı "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında", 2004-cü il yanvarın 14-də "Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının nəşri haqqında", eləcə də 2007-ci il 30 dekabrda "Dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələri

nin Azərbaycan dilində nəşri nəzərdə tutulan əsərlərinin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında" sərəncamları bu istiqamətdə əhəmiyyətli rol oynayıb".

Prezidentin köməkçisi onu da deyib ki, müasir dövrdə geniş vüsət alan qloballaşma prosesi dövlət dilinin istifadə sahəsindən də yan keçməyib: "Təəssüf ki, tez-tez kütləvi informasiya vasitələrində, o cümlədən elektron KİV-də dövlət dilinin norma və prinsiplərinə uyğun olmayan söz və ifadələrin işlədilməsinin şahidi oluruq. Bu amilləri nəzərə alaraq, prezident İlham Əliyev 2012-ci ilin mayında "Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələbinə uyğun istifadəsi və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı haqqında" sərəncam imzalayıb. Sərəncamda göstərilir ki, dövlət dilinin bütün imkanlarından hər zaman lazımcına istifadə edilmir, yerli-yersiz yad ünsürlər dilimizə gətirilir, aidliyi qurumlar bu təsirlərə qarşı ciddi mübarizə aparmırlar. Mətbuat orqanlarında geniş yayılmış ədəbi dil normalarından yayınmalar əksər hallarda təhlil olunub konkret nəticələr ümumiləşdirilmir, filmlərin

dublyajında və xarici dillərdən edilən bədii və elmi tərcümələrdə nöqsanlar müşahidə olunur, küçə və meydanlardakı reklamlarda adi qrammatik qaydalar gözlənilmir. Azərbaycan dilinin internet sahəsində tətbiqinə diqqətin artırılmasının vacibliyi və s. məsələlər sərəncamda xüsusi qeyd olunur".

Onun sözlərinə görə, təəssüf ki, hələ 2012-ci ildə imzalanmış prezident sərəncamında sadalanan həmin nöqsanlar bu gün də aradan tam qaldırılmayıb: "Ona görə də cənab prezident dövlət dilinin KİV-də istifadəsi sahəsində mövcud problemlərin bir daha müzakirə edilib vəziyyətdən çıxış yollarının axtarılması və müvafiq təkliflərin hazırlanması məqsədilə bugünkü (dünənki-red.) toplantının keçirilməsi barədə tapşırıq verib".

Ə.Həsənov bildirib ki, Azərbaycan reallığında ictimai fikrə təsir imkanları baxımından televiziya və radio digər kütləvi informasiya vasitələrindən yüksəkdə dayanır: "Biz bu gün teleradio məkanında dövlət dilindən istifadənin vəziyyəti, Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafı məsələləri barədə müzakirələr aparmalı və bu sahədə mövcud prob-

lemlərə dair açıq fikir bildirməliyik. Ümid edirəm ki, bu müzakirələr yol verilmiş nöqsanların səbəblərinin aydınlaşdırılmasına və aradan qaldırılmasına kömək edəcək".

"Azərbaycanda Türkiyə seriallarının verilməsi bir neçə il əvvəl dayandırılıb. Türkiyə serialları dilimizi sıxışdırırdı. Bizim dilimiz üçün əsas təhlükə nədir? Bəzi dairələr kampaniyaya başlamışdı ki, Azərbaycanda Türkiyə türkcəsinə qadağa qoyulub. Ancaq bir məqama nəzər salmaq lazımdır. Ukrayna dili üçün türk dili təhlükə deyil, rus dili təhlükədir. Türkiyə də Azərbaycana qarşı, müttəfiq dövlətdir. Ancaq

Tədbir digər çıxış və müzakirələrlə davam edib.

Yekun nitqində Əli Həsənov konfransda faydalı müzakirələrin getdiyini bildirib: "Bütün sahələr üzrə əsas vəzifələrimiz, hədəflərimiz ortaya qoyuldu. Mən tamamilə razıyam ki, bu, tək KİV-in məsələsi deyil. Gündəmdə Azərbaycan dilinin saflığı məsələsi durursa, valideyndən, dayədən tutmuş, orta və ali məktəblər də daxil olmaqla, QHT və KİV-in də öz rolu var. Söhbət 3-5 aparıcıdan getmir. Aparıcı ora gələndə qədər hansı mərhələləri keçir? Hər kəs anlamalıdır ki, Azərbaycan dilini yaşatmaq üçün bir coğrafi ərazi var, o da bu

ərazidir. Azərbaycan dilini yaşada biləcək bir toplum var, o da Azərbaycanda və xaricdə yaşayan azərbaycanlılardır. Hər kəs bu məsələyə məsuliyyətlə yanaşmalıdır. Aparıcılar dilimizi yaxşı bilməklə yanaşı, niyə gözəl fiziki göstəriciləri də olmasın?! Yaxşı olar ki, aparıcılar həm də zəngin intellektə malik olsunlar".

Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, son 10 ildə telekanallarda sünə reytingə qənaq, kənar saxta sorğular da müəyyən problemlər yaradıb: "İlk növbədə KİV və telekanal rəhbərləri bilməlidirlər ki, onlar cəmiyyətə nümunə təqdim edirlər. Azərbaycan cəmiyyətinə heç nə verməyəcək insanlar tez-tez efirə çıxarmağın heç bir faydası yoxdur".

Ə.Həsənov televiziyanın tərkibində akademiya yaradılmasını vacib sayıb: "AzTV-də, İctimai Televiziya Azərbaycan dili ilə bağlı maarifləndirici verilişlər olmalıdır. Nüşirəvan Məhərrəmli bu məsələni son illər tez-tez qaldırır, monitorinqlər keçirir. Bu da bəzilərinin xoşuna gəlmir. Bir telekanalın rəhbəri MTRŞ sədrinə yazmışdı ki, milli-mənəvi dəyərlərin nə olduğunu yazın, altına imza qoyub mənə göndərin. Yaxşı ki, indi o telekanal yoxdur. Arif Rəhimzadə Moskvada açıqlama vermişdi, identifikasiya aparmışdı ki, türk dili və Azərbaycan dili fərqlidir. O başqa məsələdir ki, Azərbaycan dili türk dili qrupuna daxildir. Lakin bu, Türkiyə əleyhinə məsələ kimi qabardıldı, Arif Rəhimzadə bu sözüne görə bir telekanalda bir aparıcı tərəfindən tənqid olundu. Yaxşı ki, indi o aparıcı və o telekanalın rəhbəri yoxdur".

Kərə yağının qiymətindəki kəskin artım bu məhsulun ölkəyə idxalında və bazarda satışında iştirak edən bütün tərəflərin açıqlamalarına səbəb oldu. Dövlət Gömrük Komitəsi, İqtisadiyyat Nazirliyindən sonra dünən kərə yağı idxalçıları da açıqlama ilə çıxış etdilər.

Ölkənin 7 ən iri kərə yağı idxalçısının birgə açıqlamasından aydın oldu ki, Azərbaycana idxal olunan kərə yağının əsas hissəsinin gətirildiyi Yeni Zelandiyada bu məhsul 2016-cı ilin yanvar ayı ilə müqayisədə 2 dəfədən çox, 2016-cı ilin sentyabr ayı ilə müqayisədə 85 faizədək, 2017-ci ilin yanvar ayı ilə müqayisədə isə 30 faizdən çox bahalaşaraq hazırda bir ton üçün 6100-6200 ABŞ dolları arasında dəyişir. İdxalçılar bildirirlər ki, artım tendensiyası davam edir və hazırda satışda olan kərə yağları 1 ton yağın qiyməti 5200-5450 ABŞ dolları olan vaxtlarda alınaraq Azərbaycana idxal olunmuş mallardır.

Şirkətlərin açıqlamasına görə, yağın Gürcüstanın Poti limanından Bakıya gətirilməsinin nəqliyyat xərcləri, 36 faiz təşkil edən vergi və gömrük rüsumları, ticarət şəbəkələrinə çatdırılma, əmək haqqı və sair xərclərlə birlikdə Yeni Zelandiya istehsalı olan kərə yağlarının topdan satış qiyməti 15.02-15.97 manat, pərakəndə satış qiyməti isə 15.90-17.10 manat arasında dəyişir.

"Yeni Müsavat"ın apardığı araşdırma göstərir ki, yalnız Yeni Zelandiyada deyil, idxalımızda ikinci yeri tutan Avropa ölkələrində də kərə yağının qiyməti bahalaşmışdır. Hazırda Avropa istehsalı kərə yağlarının orta topdansatış qiyməti 6-7 avro aralığında dəyişir. Beynəlxalq tədqiqat mərkəzlərinin hesablamalarına görə, bu bahalaşma nisbətən zəif sürətlə də olsa, ən azı yaxın 1 il müddətində davam edəcək. Nəzərə alsaq ki,

hazırda Azərbaycan bazarında 1-2 ay əvvəlki qiymətlərlə alınan məhsul satılır, onda indiki və bundan sonrakı qiymətlərlə alınaraq gətirilən yağın daha baha olacağını söyləmək olar.

Onu da qeyd edək ki, yerli istehsal Azərbaycanın kərə yağına olan tələbatını qarşılamaq imkanında deyil. Belə ki, Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, ötən il ölkədə 25,6 min ton kərə yağı istehsal olunub. Bununla da ölkənin kərə yağına olan tələbatının 75,3 faizi təmin edilib. Bu tələbatı ödəmək üçün xaricdən 8357.09 ton kərə yağı gətirilib ki, buna da 28 milyon 377.94 min dollar sərf olunub. Bu ilin 9 ayında isə Azərbaycana 35 998149.22 dollar dəyərində 8 391,526 ton yağ idxal edilib. Göründüyü kimi, bu il kərə yağı idxalında ciddi artım var. Bu isə bu məhsulun qiymətinin indiki səviyyədə qalmayaraq artacağını göstərən amillərdən daha biridir.

Baş verən proseslər əhalinin qida rasionunda mühüm yer tutan məhsulun bahalaşmasının qarşısını almaq üçün ciddi addımlar atılmasını zəruri edir. Xatırladaq ki, ötən gün qəzetimizə açıqlama verən Milli Məclisin üzvü Vahid Əhmədov bahalaşmanın qarşısını almaq üçün yağ idxalına gömrük rüsumlarının azaldılmasını təklif edib. Onun fikrincə, bu addım idxal edilən yağın və yağ istehsalı üçün zəruri olan xammalın qiymətini stabil saxlamağa imkan verər.

İqtisadçı-alim, İqtisadi Təşəbbüslərə Yardım İctimai Birliyinin rəhbəri Azər Mehtiyev

Kərə yağı yenə bahalaşacaq - səbəb...

Yeni Zelandiyada və Avropa ölkələrində bu məhsulun dəyəri durmadan bahalaşır

mövzunu "Yeni Müsavat"a şərh edərək bildirib ki, hazırda atılmalı olan ilk addım Azərbaycanın yağ bazasının hərtərəfli analizi edilərək, qiymətləri formalaşdıran amillər və onların bazara təsir gücünün müəyyənləşdirilməsi olmalıdır. "Bu gün Azərbaycanda kərə yağının qiymətini hansı amillərin, hansı dərəcədə formalaşdırdığını araşdırmaq lazımdır. Vəziyyət elədir ki, bunu edə biləcək vətəndaş cəmiyyətinin belə imkanı yoxdur. Hökumət qurumlarından bu işi Antiinhisar Siyasəti və İstehlakçıların Hüquqlarının Müdafiəsi Xidməti həyata keçirə bilər və keçirməli-

dir də. Çünki ölkədə yağ istehsalı, idxalı, ixracı, daxili tələbatı təmin etmə vəziyyətinə dair ərzaq balansında verilən rəqəmlərdə uyğunsuzluqlar var. Eyni zamanda həm idxal, həm də istehsal edilən yağın tərkibinə nəzarət edən konkret qurum yoxdur. Keyfiyyətə nəzarəti bu və ya başqa dərəcədə həyata keçirməli olan qurumların işi koordinasiya olunmur. Buna görə də kərə yağının tərkibinə, keyfiyyətinə dair ən müxtəlif məlumatlar yayılmaqdadır. Bazarın hərtərəfli analizi bu kimi problemlərin hamısına cavab tapmağa imkan verər".

Ekspert hesab edir ki, son günlərdə verilən rəsmi açıqlamalar yağ idxalı və satışında inhisarçılığın olmasını istisna etmir: "Yağ idxal edən şirkətlərin sayının çox olması heç də inhisarçılığın olmaması demək deyil. Araşdırmaq lazımdır, bu şirkətlərin neçəsi qiymətlə bağlı özü qərar verə bilər? Əgər o şirkətlərin hamısının gətirdiyi yağ eyni qiymətə satılırsa, demək, ortada kartel sövdələşməsi var. Yerli istehsalın qiymətini heç yəni yeminin, otun bahalaşması ilə əsaslandırırırlar. Bunun səbəbini isə açıqlamırlar. Halbuki son illərdə heyvandarlıq üçün yem bazası olan sahələr əkinçiliyə verilir. Bu isə yem və otun qiymətinin qalxmasına səbəb olur. Antiinhisar Siyasəti və İstehlakçıların Hüquqlarının Müdafiəsi Xidməti araşdırma aparıb belə problemləri müəyyənləşdirməli, eyni zamanda onların aradan qaldırılması üçün zəruri olan addımları atmalıdır. Bu tədbirlərdən sonra qiymətlərin artmasını obyektiv hesab edərkən əlavə nələrsə etmək olar. Söhbət vergi, gömrük və sair güzəştlərin tətbiqindən gedir".

İqtisadçı-ekspert, İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin rəhbəri Vüqar Bayramov isə "Yeni Müsavat"a bildirib ki, kərə yağının qiymətindəki bahalaşmanın qarşısını almaq üçün hökumət qısa və uzunmüddətli dövrə hesablanmış addımlar atmalıdır: "Kərə yağı strateji məhsuldur, ölkə əhalisinin ən çox istifadə etdiyi ərzaqlardan biridir. Buna görə də onun bahalaşmasının qarşısını almaq məqsədilə qısamüddətli dövr üçün vergi və gömrük rüsumlarında güzəştlər tətbiq olunmalıdır. Bura idxalın gömrük rüsumlarından tamamilə azad olunması, yaxud ciddi güzəştlərin tətbiqi, satışın ƏDV-dən tam və ya qismən azad edilməsi daxildir. Bu addımlar yaxın dövrdə qiymətləri stabil saxlamağa imkan verəcək. Orta və uzunmüddətli dövr üçün isə daxili tələbatın yerli istehsal hesabına təmin olunması, həmçinin daxili istehsalın xammal baxımından idxaldan asılılığının aradan qaldırılması istiqamətində addımlar atılmalıdır. Subsidiyalama kimi tədbirlər bu sahədə ciddi effekt verə bilməz".

□ **Dünya SAKİT**

Rəhim Qaziyevin İsa Qəmbərə hücumuna keçmiş nazirdən reaksiya

İsgəndər Həmidov: "Kəlbəcərin işğalında özümüzünküləri günahlandırmaq, Ermənistanın xeyrinədir"

Kəçmiş müdafiə naziri Rəhim Qaziyev ölkə.az saytına açıqlamasında Milli Məclisin keçmiş sədri İsa Qəmbərin və keçmiş müdafiə naziri Dadaş Rzayevin haqqında ağır ittiham irəli sürüb. Eks-spiker Rəsul Quliyevin prezidentliyə namizəd olmasını dəstəkləyən R.Qaziyev R.Quliyevi xeyli tərəfləyib və Əbülfəz Elçibəy iqtidarının adıçəkilən təmsilçiləri ilə müqayisə edən zaman onları Kəlbəcərin işğalının günahkarı adlandırır: "Rəsul Quliyevi müxalifətin gözü götürmür... Onlardan fərqli olaraq, Rəsul Quliyevin ağı, savadı, bacarığı var. İsa Qəmbər, Arif Hacı və digər müxalifət liderləri arasında təkə Rəsul Quliyevin normal prezident olmaq şansına inanıram.

Əgər Azərbaycanda prezident seçkilərinə Rəsul Quliyev, İsa Qəmbər, Arif Hacı və digər şəxslər namizədliyini irəli sürsə, mən yalnız Rəsul Quliyevə səs verərəm, onu dəstəkləyəm. Bunu da konkret əsaslandıraram. Ona görə də müxalifətin Rəsul Quliyevi nədəsə ittiham etməyə və ələ salmağa əsası yoxdur. Baxmayaraq ki, mən 1993-cü ilin avqust ayından sonra Rəsul Quliyevi gör-

məmişəm. Ancaq onun 1990-cı illərə qədər gördüyü yaxşı işləri gizlədə bilmərəm.

İsa Qəmbərin bir illik hakimiyyətdən savayı heç bir idarəetmə vəzifəsi olmayıb... Ona görə də İsa Qəmbər Rəsul Quliyev kimi kənd təsərrüfatını, sənayeni, iqtisadiyyatı yaxşı bilə bilməz. Bizim üçün İsa Qəmbər deyil, belə adamlar lazımdır. AXC-Müsavat hakimiyyətində təmsil olunmuş şəxslər

Rəhim Qaziyev

İsgəndər Həmidov

mənim gördüyüm işlərin bir faizini belə görməyiblər. Əgər həmin müxalifət liderləri gəlib sübut etsə ki, mən müdafiə naziri olduğum dövrdə gördüyüm işlərin bir faizini görə biliblər, qulağımı kəsərəm. Mən AXC-Müsavat hakimiyyətin-

dən öncə müdafiə naziri olmuşam. Nazir olanda da qeyrətli oğullarımızla bərabər Azərbaycanın dağılmış Müdafiə Nazirliyini yaratmışam. Bunu konkret sənədlərlə sübut da edə bilərəm. Mənim nazir olduğum dövrdə Dağlıq Qarabağın 52

faizi işğaldan azad olunub və Milli Ordu yaranmağa başlayıb. Mən Müdafiə Nazirliyinin yaradılması üçün protokolları hazırlayanda AXC-Müsavat üzvləri meydanlarda hakimiyyətə gəlmək üçün mübarizə aparırdılar. Hətta 1992-ci il iyunun 17-də Əbülfəz Elçibəy ilk dəfə prezident səlahiyyətlərinə başlayanda mən ona etiraz edərək dedim ki, sizin rəhbərlik etdiyiniz bu komanda ilə işləmək istəmirəm. Əbülfəz Elçibəy isə buna qəti şəkildə etiraz edib. Mən də məcbur olub 10 gün sonra istefa ərizəmi yazmışam. 1992-ci ilin oktyabrında ikinci dəfə istefa ərizəmlə mübarizə etmişəm. Nəhayət, 1993-cü il fevralın 17-də üçüncü istefa ərizəmi verib, nazir vəzifəsindən getmişəm. Ayın 20-də isə istefa ərizəmi qəbul ediblər. Mən üçüncü dəfə istefa verib vəzifədən gedən gün Milli Ordumuz Xankəndinin 8-12 kilometrliyində idilər, Kəlbəcər tərəfdən 55, Laçın tərəfdən isə 12 yaşayış məntəqəsi işğaldan azad etmişdik. Dar dəhliz qalmışdı, onu da almaq üzrə idik. Mən hərbi deyildim, adi müəllim ola-ola bunları etmişdim. Ancaq İsa Qəmbər məndən sonra Dadaş Rzayevi nazir təyin etdi və Kəlbəcər yenidən ermənilər tərəfindən işğal olundu. Dalınca da digər rayonlar işğal edildi. Ona görə də Kəlbəcər və digər rayonların işğalına görə birbaşa İsa Qəmbər,

Dadaş Rzayev və digər şəxslər məsuliyyət daşıyır".

Əbülfəz Elçibəy hakimiyyətinin daxili işlər naziri vəzifəsində çalışmış İsgəndər Həmidov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Rəhim Qaziyevin işğalda ermənilərin adını deyil, azərbaycanlıların adını günahkar kimi çəkməsinin yanlış olduğunu bildirdi: "Kəlbəcərin işğalında günahkar birbaşa Ermənistan silahı qüvvələridir, erməni terror qruplarıdır, Rusiyadır, Kəlbəcərin işğalı əməliyyatlarına rəhbərlik edən rus generalıdır. Sübutlar var ki, Kəlbəcərə bir neçə istiqamətdən məhz erməni və rus hərbi qüvvələri hücum etmişdir. Bu hücum da işğalla nəticələnmişdir. Kəlbəcərə Qara qaya yüksəkliyindən raket yağdırıran İsa Qəmbər, Arif Hacı deyildi, erməni və rus hərbi qüvvələri idi. İkincisi, Rəhim Qaziyev özü də hər halda unutmaya ki, İsa Qəmbər hərbi vəzifə daşıyırdı. İsa Qəmbər Milli Məclisin sədri idi. Onun hərbi işə aidiyyəti yox idi. Dadaş Rzayev isə müdafiə naziriydi, polkovnik Əzizəğa Qənzadə isə həmin dövrdə Kəlbəcərdə briqada komandiri olub. Kəlbəcərin işğalı ilə bağlı açılan cinayət işinin istintaqı nəticəsində Əzizəğa Qənzadə həbs olundu. Kəlbəcərin işğalında erməniləri və rusları deyil, özümüzünküləri günahkar elan etmək, Ermənistanın xeyrinədir".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Bir neçə gün əvvəl "Azad Azərbaycan" Teleşirkətində baş verən rəhbərlik dəyişikliyindən sonra iqtidarın ölkədəki telekanallarla bağlı siyasətə yenidən baxacağı əslində gözlənilən idi. ATV rəhbərliyinin bir neçə saat ərzində işdən qovulması onu göstərdi ki, hökumətin telekanallarda baş verənlərə bağlı artıq səbir limiti də tükənib, daha doğrusu, güzəşt etməyə, "bəlkə də düzəldilər" deyib, gözləməyə zamanı yoxdur...

Azərbaycanda telekanallarla bağlı problem yeni yaranmayıb, bu illərdir ki, var. Bir telekanal özünü bəzən erköyün uşaq kimi apararaq, bəzən isə "ağa Nəzərəm, belə gəzərəm" deyərək sonda yüzlərlə əməkdaşını işsiz qoyur, efiri qapanır. Başqa telekanallar da illərdir ki, nə proqramlarını dəyişə bilib, nə tamaşaçı auditoriyası toplaya. Ən pisi isə Azərbaycan efiri həm də tamaşaçıdan qıncıq yaradan bir məkana çevrilib. Bunun günahı isə təkçə dil qabiliyyəti olmayan diktorlarda deyil. Azərbaycan efirində canlılıq və maraqlı adamlar itib, ölkəni

düşündürən problemlərin yerini hansısa artistin evindəki qarderobunun nümayişi tutub, siyasi mövqeyindən asılı olmayaraq cəmiyyətə lazımlı və nüfuzlu adamları efirdən uzaqlaşdırıb yerlərini ucuz sövmenlərə veriblər.

"İqtidar bu cür vəziyyətdən məmnun ola bilər" deyənlər yanılırlar, çünki belə efir kimin nə danışmasından asılı olmayaraq hamını "qara göstərəcək". Telekanalları basmış "toz-torpaq" təmizlənməyəcəyi halda, istənilən hakimiyyət efirdən heç vaxt istədiyi kimi səmərəli istifadə edə bilməz. Tamaşaçı auditoriyası yoxdursa, ya da savadlı tamaşaçı efirə baxmırsa, hansı təbliğatdan söhbət gedə bilər?

Oktyabrın 6-da "Azərbaycan ədəbi dilinin qorunmasında və inkişafında KİV-in rolu" mövzusunda keçirilən konfransda səslənən fikirlər də bu narahatlıqdan doğur. Azərbaycan prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun əsas çıxışçısı olduğu konfransın ana xəttində ana dilimizin qo-

Hakimiyyət efir siyasətini dəyişir - şok gəlişmə

İqtidar xaricdən yönələn hücumlara daha sanballı cavab vermək üçün televiziya siyasətində ciddi islahatlara hazırlaşır; ölkə rəhbərliyi bununla bağlı düyməyə basıb; hakimiyyət özünün ideoloji silahını yenidən nəzərdən keçirir

runması olub. Üzə çıxan mənşərə efirdəki vəziyyətin heç də təkçə dil problemi olmadığını göstərir. Əlbəttə, dilimizin təmizliyi qorunmalıdır ki, dövlət başçısı İlham Əliyevin bununla bağlı tapşırığının dərhal cəmiyyətə elan olunması təqdirəlayiqdir. Amma iqtidarın daxili siyasətində informasiya kimi nəhəng bir mexanizmi kurasıya edən PA rəsmisi həm də efirin özünün "dilindən" narazıdır ki, bu da cəmiyyətin bölüşdürülməsinə narahatlıqdır.

Efir dili təkçə səlis nitq deyil, bu həm ölkənin, həm onun iqtidarının ideoloji silahıdır ki, bunu naşı əllərə verəndə nəticəsi çox pis olur. Ə.Həsənov konfransda buna açıq işarələr vurub: "AzTV-də, İctimai Televiziyada Azərbaycan dili ilə bağlı maarifləndirici verilişlər olmalıdır. Nuşirəvan Məhərrəmli bu məsələni son illər tez-tez qaldırır, monitorinqlər

keçirir. Bu da bəzilərinin xoşuna gəlmir. Bir telekanalın rəhbəri MTRŞ sədrinə yazmışdı ki, milli-mənəvi dəyərlərin nə olduğunu yazın, altına imza qoyub, mənə göndərin. Yaxşı ki, indi o telekanal yoxdur". PA rəsmisi konkret addım etməsə də, söhbətin hansı telekanaldan getdiyi məlum olur. Amma prezidentin köməkçisinin xatırladığı məsələ təkçə kanal rəhbərliyinin problemləri olduğu MTRŞ sədrinə köntöy münasibətlerini ortaya qoymur, bu, efirdə bir "xaos"un olduğuna işarə edir. Məsələn, ATV ilə bağlı qalmaqalda məlum olmuşdu ki, MTRŞ qalmaqlı verilişi bərpa etməməyə çağırsa da, kanal rəhbərliyi bunu nəzərə almayıb.

İqtidar isə görünür, efirdəki bu vəziyyəti dəyişməkdə qərarlıdır. Buna əvvəllər də cəhd olunub, xüsusən PA rəh-

bərliyi səviyyəsində efirdəki "toz-dumanı", yemək proqramlarını, ictimai maraq kəsb etməyən müzakirələri yığışdırmaq tövsiyə olunub. Amma efirdə müəyyən müddətdə korrektələr olsa da, sonradan yenidən əvvəlki bərpa vəziyyəte qayıdılıb.

Hakimiyyətin telekanallarla bağlı hərəkəti keçdiyi sərəfə diqqət çəkir. Zənnimizcə, hakimiyyət təkçə efirdəki bozulardan deyil, susqunluğundan da narazıdır. Hökumətdən maliyyə alan telekanallar Azərbaycana xaricdən artan hücumları yalnız bir-iki süljetində cavab verməklə (AZ.TV və İctimai Televiziya istisna olmaqla) kifayətlənir. Halbuki Rusiya televiziyaçıları bu cür aktual mövzuları hər gün və daha keyfiyyətli işləyirlər. Bir neçə aydan sonra Azərbaycanda prezident seçkisi kampaniyasının startı veriləcək ki,

İqtidar bu məsələdə də televiziyalara o qədər güvənə bilməz. Söhbət keyfiyyətli təbliğatdan gedirsə, Azərbaycanın indiki efiri ilə bu işi qurmaq asan deyil.

Daha bir mühüm nüans da var. Prezidentin Avropa Birliyi ölkələrinin səfirləri ilə Bakıda görüş bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycan bədxahların iddia etdiyi kimi, öz qapılarını dünyaya bağlamaq yox, əksinə, daha geniş açmaq niyyətindədir. Azərbaycan isə dünyaya öz qapılarını həm də televiziya vasitəsi ilə açır. Azərbaycan efiri kir-pasdan təmizlənməli, ölkənin mənafeyinə xidmət edən bir təbliğat məkanına çevrilməlidir.

Görünür ölkə rəhbərliyi bu məsələdə qərarlı və ısrarlıdır. Yaxın vaxtlarda milli efirimizdə ciddi dəyişikliklərin olacağını istisna etmirik.

□ "Yeni Müsavat"

"Azərsu" rəsmisi Bakıda çökən yoldan danışdı

Anar Cəbrayılı: "Səbəb isə odur ki, yolu süpürənlər bütün zibili bizim xətlərə tökür"

Gətdiyimiz yerdə hər an yer ayağımızın altından qaça bilərlər. Və ya asfaltın üzərindən keçərkən bir anda özümü zü quyunun dibində görə bilərik. Nizami rayonu, Mehdi Abbasov küçəsində yaşanan son hadisə artıq insanların içinə belə bir qorxu toxumu səpib. Səbəb isə Bakının altını qazan kanalizasiya quyularıdır.

Məlum hadisə ilə bağlı, ilk olaraq mətbuatda "Azəravtoyol" suçlandı. Asfalt örtüyünün keyfiyyətsiz çəkilməsi, qalınlığının normal olmaması kimi iradlar səsləndirildi. Lakin qurumun sözcüsü Anar Cəbrayılı açıqlama yayaraq, sözügedən yolun 50-60 il bundan öncə salındığını bildirdi: "Yolun altından keçən kommunikasiyalar da (kanalizasiya kollektoru da daxil) yol infrastrukturunu qurularəkən quraşdırılıb. Bəs dünən niyə çökdü? Çünki 50-60 il bundan öncə quraşdırılan kanalizasiya kollektoru artıq istismar müddətini başa vurduğu üçün dağılıb. Nəticədə kollektorla axan çirkab su yolun torpaq yatağını yumağa

başlayıb. Qəzanın baş verdiyi yerdə torpaq yuyulduğundan asfalt altında boşluq yaranıb və asfalt çöküb".

Qeyd edək ki, kanalizasiya xətləri, kollektor qurğuları "Azərsu" ASC-nin nəzarətindədir. Paytaxtımızda bu sistemin öz istismar müddətini başa vuran kanalizasiya xətlərinin, kollektor sisteminin çoxdur. Burada məsələ təkçə kanalizasiya sisteminin köhnə olması da deyil. Bakıda demografik vəziyyətdə kəskin şəkildə dəyişib və paytaxtda yaşayan əhəlinin sayı 50-60 il öncə ilə müqayisədə dəfələrlə artıb. Bu da kanalizasiya xətlərində yüklənməyə səbəb olur.

Su və kanalizasiya xətləri-

nin, kollektor sisteminin yenilənməsi üçün son 10 ildə "Azərsu" ASC-yə milyonlarla manat vəsait ayrılırsa da, bu qurum neqativ halları tam aradan qaldırmağa nail olmayıb.

Məsələ ilə bağlı "Azərsu" ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Cəbrayılı da "Yeni Müsavat"a açıqlama verib. O, sualımıza cavab olaraq bildirib ki, kanalizasiya qurğularında bu cür qəfil fəsadların yaşanmaması üçün mütəmadi monitorinqlər keçirilir: "Qəzalı vəziyyətdə olan kollektor qurğularının öyrənilməsi üçün hər zaman yoxlamalar aparılır. Bunun üçün xüsusi robotlarımız var ki, kanalizasiya xətlərini yoxlayır. Biz 2013-2014-cü illərdə kollektorlarımızda təmizləmə işləri apardıq. Oradan 12 min kubmetr həcmində məişət tullantıları, çınqıl, daş, torpaq çı-

xartıdıq. Səbəb isə odur ki, yolu süpürənlər bütün zibili bizim xətlərə tökür. Elə xəttimiz vardı ki, yanısı tutulmuşdu, suburaxma qabiliyyəti 2 dəfə aşağı düşmüşdü. 1970-80-ci illərdə tikilmiş kollektorlar lil-palçıqla dolmuşdu. Biz bunların monitorinqini apardıq. Xüsusi robotlarımız var ki, onun vasitəsilə xətlərimizin vəziyyətini yoxlayırıq.

Bizim 50-60 il öncə tikilən kollektorlarımızın sayı çoxdur. Ancaq bu o demək deyil ki, onların hamısında qəza ola bilərlər. Sadəcə bəzi xətlər var ki, daim su ilə dolu olur və robotlar oradakı vəziyyəti tam araşdırıb bilmir. Robotların işləmə bilməsi üçün kanalizasiya xətlərində su müəyyən qədər az olmalıdır. Ancaq robot hər hansı problem aşkarlayarsa, dərhal orada təmizləmə işləri aparılır".

Anar Cəbrayılı vurğulayıb ki, dünyada qəbul olunan tikinti normalarına görə kanalizasiya kollektorları binaların olmadığı yerlərdə, ya səkilərin, ya da avtomobil yollarının altı ilə çəkilməlidir: "Bu, tikinti normalarına uyğundur. Bizim kanalizasiya kollektorlarımızın böyük əksəriyyəti avtomobil yollarının altı ilə çəkilib. Bunlar Sovet dövründə, 50-60 il əvvəl həyata keçirilib".

A.Cəbrayılı deyib ki, hazırda Mehdi Abbasov küçəsində monitorinqlər aparılır: "Orada yolun təxminən 10 metrlik hissəsi çökmüşdü, lakin biz orada 20 metrlik hissəni dəyişdirəcəyik. Monitorinq zamanı gördük ki, həmin xəttə yaxın hissədə də problem var, istismar müddətini başa vurub, ona görə həmin hissədə də borular dəyişdirilir".

"Azərsu" ASC-nin rəsmi saytında verilən məlumata görə, hazırda Bakı şəhərində ayrılmış kanalizasiya sistemi mövcuddur. Kanalizasiya şəbəkəsi çox az keramik, beton, asbest-sement, çuqun, dəmir-beton borulardan və tunel şəkilli kollektorlardan ibarətdir. Təsərrüfat-məişət kanalizasiya xətlərinin ümumi uzunluğu 1500 kilometr, yağış kanalizasiya xətlərinin uzunluğu isə 156 kilometrdir. Magistral yağış kanalizasiya xətlərinin diametri 400 millimetrdən 1200 millimetrdə qədər dəyişir. Ümumilikdə gün ərzində kanalizasiya xətlərindən axıdılan tullantı suların həcmi 1 mln kubmetrdən çoxdur. Bakı şəhərində mövcud olan 72 kanalizasiya nasos stansiyasının sutkalıq məhsuldarlığı 1 mln kubmetrə yaxındır.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"Baxış bucağı"

Oktyabrın 4-də Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin sədri, "Aynazerkalo" qəzetlərinin təsisçisi və baş redaktoru Elçin Şıxlının 60 yaşı tamam oldu. Artıq rəhbərlik etdiyi qəzetlərin fəaliyyəti dayansa da, son zamanlar "Ayna.az" saytını yaradıb və bir sıra həmkarları ilə birgə müəllif yazıları ilə çıxış edir. "Yeni Müsavat" olaraq Elçin bəylə yubiley söhbətində onunla mətbuat, ölkə, perspektiv planlarından danışdıq.

- Elçin bəy, son zamanlar az-az yazırsınız, elə danışdığınız kimi. Bu, özünəsenzuradan irəli gəlir, yoxsa başqa səbəbi var?

- Yox. Az-az yazmaq... yazanda əvvəlki yazı yaxşı olubsa, ondan sonrakı yazının səviyyəsini aşağı salmamaq istəyindən irəli gəlir. Tez-tez yazmaq olar təbii ki. Amma əvvəlki yazı yaxşı alınarsa, sonrakını heç olmasa çox da aşağı salmamaq xətrinə düşünüb-düşünürsən, ona görə də az yazırsan.

- Mövzuya tabu qoyduğunuz hallar olurmu?

- Yox, elə bir tabu yoxdur. İstənilən mövzu haqqında elə yazmaq olar ki, haqqında yazdığın obyektmi, subyektmi sənə dinləməyə çalışsın. Yeni onu tənqir etmədən, heysiyyatına toxunmadan istənilən sözü söyləmək olar.

- Bir sıra hallarda ölkədə söz azadlığının durumu ilə bağlı fərqli fikirlər səslənir. Amma sizin bu dedikləriniz tamam əksini deyir. Yeni yazmaq mümkündür, yetər ki, tənqir olmasın...

- Birincisi, söhbət nədən gəlir? Təbii ki, mətbuat həmişə tənqidlə bağlı olmalıdır. Məsələn, hava yaxşıdırsa, biz yazsaq ki, hava yaxşıdır, hər şey gözəldir, quşlar oxuyur, bülbüllər cəh-cəh vurur, bu, bir az poetik məsələdir və bunu şeirlər şeirlərində yazırlar. Jurnalistika, publisistika elə səhədir ki, orada yazanda gərək hansısa bir problemə toxunasan. Yeni bu, o demək deyil ki, elə "barmaqdan sorulmuş" bir problem tapırsan, yox! Təəssüf ki, problem hər yerdə var. Təkcə Azərbaycanı nəzərdə tutmuram. Ola bilsin ki, bizdə onun təmərküzləşməsi bir xeyli çoxdur. Hər halda mən istədiyimdən çoxdur. Elementar şeylər var ki, onları çox rahatlıqla həll etmək olur. Savadsızlıq, nadanlıq, ələbaxımlıq, yaltaqlıq və bir sıra digər təəssüf ki, insana xas olan naqis xüsusiyyətlərin nəticəsində bu problemləri həll etmək olmur. Yeni hətta məişət səviyyəsində olan şeyləri yerində olmayan adamlar həll etmirlər və beləliklə də hamı üçün problem yaradırlar. Ona görə də eger söz azadlığından söhbət gədirsə, söz azadlığı o demək deyil ki, bir-iki, yaxud 5-10 adam nə istədi, sərbəst hər şeyi yazdı... Söz azadlığı o deməkdir ki, kütlədə olan insanlar, bütün millət istədiyi fikrini rahat ifadə edə bilsin. Yoxsa istənilən cəmiyyətdə on adam tapılacaq ki, həmişə öz sözünü deyəcək. Öz sözünü deyən bilən adamların sayı nə qədər çox olacaqsın, söz və ifadə azadlığının bərqərar olması üçün daha çox stimullaşdırılmalıdır.

olacaq. Amma ümumilikdə götürəndə təəssüf ki, bizdə söz azadlığının olduğunu mən söyləyə bilmərəm.

- *Opponentləriniz əks arqument söyləyə bilər ki, eger tənqidi media varsa, sizin özünüzdən belə tənqidi fikirləriniz varsa, bunun özü də azadlığın nümunəsidir. Razılışırsınız?*

- Təbii, belə bir yanaşma da var. Mən həmin söylədiyimi mediaya da aid edirəm. 1-2 qəzet, ya 2-3 saytla söz, fikir, ifadə azadlığı bərqərar olmur. Bu, gərək norma şəklində olsun. Onda mən deyərəm ki, bəli,

əl-ayağımı uzadıb heç nə etməyəcəyəm, mən bu nöqtəyi-nəzərdən demişəm. Yeni eger mən desəm ki, hər şeyi etmişəm, bundan sonra artıq yaşamağın mənası da qalmır. Ona görə belə hesab edirəm ki, hələ heç nə etməmişəm.

- *Altıncı onillik sizin üçün ömrün hansı həddidir? Qocalıq yaşdır, yoxsa hələ bu ifadəni özünüza yaxın buraxırsınız?*

- Birincisi, yaş insanın özünün daxili aləmindən və özünü necə hiss etməyindən asılıdır. Təbii ki, indi fiziki cəhətdən... Təqribən 30 yaşında biz qəzeti

cəvablaşdırırsınız, eləmi?

- Bilmirəm, vallah. O barədə heç düşünməmişəm. Yox, niyə? İstədim deyim Aqil Abbas. Amma Aqil Abbas artıq baş redaktor deyil. Hə, qocamanlardan biri demək olar.

- *Yaş sindromu hiss olunmursa, deməli, yaradıcılığa, qəzetçiliyə davam deyirsiniz, düzdür?*

- Yazı işinə təbii ki, davam. Yazmaq, pozmaq, nəse yaratmaq, söz demək, insanlara fikir çatdırmaqda "stop" məsələsi yoxdur. Sadəcə olaraq qəzeti dayandıranda həm yorulmuşdum, həm Rauf Mirqədironun

- Hə, Şirməmməd müəllim. Yeni onlar yaşa baxmır ki. İşləyirlər.

- *Mən həm də pensiya təminatını nəzərdə tuturam. Pensiya yaşına çatacaq bir qəzetçinin alacağı pensiyanın miqdarı barədə də ara-sıra müzakirələr gedir.*

- Tək qəzetçi deyil ki. Eger prezident təqaüdü almırsansa, yaxud hökumətdə işləyib məmur təqaüdü, pensiyası almırsansa, hesab elə ki, acından öləcəksən. Çünki ümumiyyətlə, bizdə təqaüd çox biabırçı şəkildədir. O başqa bir problemdir. Çünki son 10 ilə yaxın-

uzaya getmir. Dilini bildiyimiz ölkələrin televiziya budur. O birilər də ingiliscə, almanca ara-sıra baxırsan. Onların cəmiyyətdəki problemləri, hətta yumorları dil bilməyəndən sonra maraqsız olur. Bizim televiziya, yaxud "politoloqların" nəyinə baxasan ki. Öz problemlərimiz qalıb, bunlar Katoloniya-dan danışırlar. Orda demokratiya pozuldu, bəs, burda pozulmadı? Öz dərdimizi, azarımızı qoymuşuq, Kataloniyanın dərdini çəkirik. Nə bilim Şotlandiyada referendum oldu, olmadı. Ona görə də mən bizim televiziyalara ancaq normal idman

"Yazan adam üçün

nə pensiya, nə yaş?"

Elçin Şıxlı: "Sandığımda heç nə saxlamamışam, nə varsa, süfrədədir"

"Bir-birimizi tərifləyib məmnun şəkildə dağılışacağıq"

va zərər gəlməsin deyər, demişdim ki, daha yazmayacağam. O məsələlər həll olunan sonra daxilən özümü güclə saxlayırdım nə isə yazmaq üçün. İndi o məsələlər şükür Allaha, həll olundu, Rauf azadlıqdadır, daha yazmaq olar.

- *Amma qəzet çıxmır, yalnız sayt versiyası qalıb...*

- Yox, qəzet çıxmır. Ancaq "Ayna"dır, orada da yalnız müəllif yazıları var. Yeni xəbər, reportaj, müsahibə janrları demək olar ki, yoxdur.

- *Və işçilər də yoxdur.*

- Yox, işçi yoxdur. Həmkarlar, bizə yazmağa həvəsi olan insanlar yazır. Onlara da baxırıq, müəyyən səviyyədən aşağı olmamaq şərtlə.

- *Həm də ictimai əsaslarla çalışırsınız, düzdür?*

- Bəli, ictimai əsaslarla. - *Üzü 70-ə doğru media ilə bağlı hansısa yeni plan, layihələriniz olacaqmı?*

- Eger qəzet bərpa etməyi nəzərdə tutursunuzsa, hələ heç bir planım yoxdur. Qəzet, yaxud sayt gündəlik, yeni xəbərlə işləyən media orqanıdır ki, onlara gərək cavan, enerjisi çox olan adamlar rəhbərlik etsin. Amma təbii ki, kiməsə məsləhət, tövsiyə xarakterli yardım lazım olarsa, onu etməyə həmişə hazır olacağam.

- *Pensiya yaşına da bir şey qalmayıb. Heç o barədə düşünmüşsünüz?*

- (gülürək) Bilirsiniz, yazan adam üçün nə pensiya, nə yaş? Yazırsansa, beynin işləyirsə, 100 yaşında da ömür vəfa edərsə, yazacaqsan. Bizim Çingiz Hüseynov var, Allah canını sağ ələsin!

- *Ya da Şirməmməd müəllim...*

dir hərənin öz təqaüd kartı var. Hər ay o karta, Pensiya Fonduna köçürmələr gedir. O köçürmələr illərlə yığılır və hökumət strukturu olan Pensiya Fondu onu yaxşı mənada, maliyyə baxımından fırladır. Ondan faizləri qazanır, amma ona verdiyi puldan mənə heç bir faiz gəlmir. Hesablamalara gələndə dünyanın bir sıra ölkələrində hərənin öz pensiya kartı var və ora kim nə qazanıbsa, onun faizi yığılır. Yeni yaxşı işləyən adam öz əməyinin bəhrəsini qocalığında görür. Amma indi bizdə elədir ki, yenə sovet sistemindən qalma bir şeydir, hamıya eyni yanaşılır. Tutaq ki, mən ömür boyu işləyib 500 manat qazanmışam, kimsə o qədər işləməyib, 100 manat qazanıb. Amma məndən kəsir, ona da 150 manat pensiya verir, mənə də. Bəs, hardadır ədalət? Onda kartoçkalara ehtiyac yoxdur, heç olmasın.

Yaxşı, həmin pulları fırladırsınız, fırladırsınız, yaxşı bəs, mənim faizim də olmalıdır axı. Həmin kartoçkada yığılan pulları, tutalım onun sahibi ölürsə, onu ailə üzvlərinə vermirlər. Nə üçün? Mənim pulumdur axı...Yeni belə şeylər çoxdur. Bunları dəfələrlə yazmışıq da, demişik də.

- *Son zamanlar televiziya mövzusunda çox danışılır. Yerli kanalları izləyirsinizmi?*

- Mən televiziya ancaq futbola, yaxud da hansısa idman yarışlarına baxıram. Çünki bizim televiziya baxılacaq deyil. Xəbərlərə baxanda adam dəli olur. Rusiya televiziya başdan-ayağa təbliğatdır, orada xəstəxanadır, klinik vəziyyətdir. Türkiyə televiziya da onun kimi, heç onlardan

olanda baxıram. Futbol olanda da bizim şərhçilərin səsini kəsib şəklinə baxıram.

- *"Qarabağ"ı izləyirsiniz?*

- Təbii ki, izləyirəm. Çünki üzümü ağı eləyən onlardır. Komandanın adı var da. Bu adla Çempionlar liqasına çıxırsansa, hamı deyir ki, Qarabağ Ermənistan deyil, Azərbaycanıdır. Bu nöqtəyi-nəzərdən böyük təsir və mənası var.

- *Açıqlamalardan belə görünür ki, Vətəna çox bağlısınız, qürbətə yaşamağı qəbul etmirsiniz.*

- Hər adamın başı öz torpağında ağırdır. Mən xarici ölkələrə gedib gəzməyi xoşlayıram. Hətta bir sıra ölkələrdəki həyat tərzi də bəyəniyəm. Amma danırıram, mən oralarda yaşaya bilmərəm. Hərçənd dil problemi də olmayacaq. Az-çox nəse bilirəm. Ancaq mən burada daha xoşbəxt oluram.

- *Elçin bəy, rəhmətlik atanız, böyük yazıçımız İsmayıl Şıxlının bu yubiley günlərində yaqın ki, daha çox xatırladınız. Heç bu yaşında oğulun ataya hesabat verdiyi, onun məsləhətinə ehtiyac duyduğunu anlar olurmu?*

- Təbii. Onu heç vaxt unutmuram. Müəyyən məqamlar olub ki, demişəm, bu saat sağ olsaydı, məsləhətləşərdim onunla. Yaqın ki, hamı üçün təbii bir haldir, valideyni ilə məsləhətləşmək istəyi-olmayanlardan sonra...Təbii ki, onu unutmuram. Mənimçün onun yeri görünür....

Hörmətli Elçin Şıxlını yubileyi münasibətilə "Yeni Müsavat" Media Qrupu adından bir daha təbrik edir, ona uzun ömür, can sağlığı arzulayırıq.

□ **Elsad PAŞASOY**

Ekzistensial kərə yağı

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Kərə yağına "xususi status" verilməsi haqda başlığı "Yeni Müsavat" da gördüm, açığı, çox xoşuma gəldi. Müəllif kərə yağının bahalaşmasını araşdırmış, ortaya çıxarmışdır ki, sən demə, dünya bazarında kərə yağının bahalaşması xəbərləri müəyyən dərəcədə şişirdilibdir. Daha doğrusu, bahalaşma 60-70 faizdirsə, nədənsə bizdə bu, 6-7 dəfəyə çıxır. Jurnalist haqlı olaraq qeyd edir ki, dövlət yumurta, çörək tipli məhsulları nəzərə götürdüysə kimi, kərə yağının qiymətini də diqqətə almalı, inhisarçıları, oliqarxları cəzalandırmalıdır.

Məncə bu iş üzrə beynəlxalq müşahidəçilər qrupu da yaradılmalıdır. Qoy ATƏT-in monitoring qrupu vaxtaşırı bazarları dolaşsın, kərə yağının qiymətinə baxsın. Yazının bu məqamında milli folklorumuzdan misralar yadıma düşdü, mən isə milli-mənəvi dəyərlərimizə böyük hörmətlə yanaşdığım üçün onu burda mütləq yazmalıyam:

**"Əlimi bıçaq kəsibdi,
Dəstə bıçaq kəsibdi,
Yağ gətirin, yağlayaq,
Bal gətirin, ballayaq,
Dəsmal gətirin bağlayaq".**

Ancaq yağın kilosu 20 manatı aşsasa, bıçaq yarasının yerini nə ilə yağlayacağıq? Deməli, yağı bahalaşdırırlar milli mənəvi dəyərlərimizə də kəc baxırlar. Dərman-aptek monopoliasının yağ gətirilməsinə maneçiliyini hüquq-mühafizə orqanlarımız versiya kimi araşdırmalıdır.

Öz növbəsində, doğrudan da bəzən dünyadakı global böhranlar nə təhərsə sərhədimizi aşsın bizə təsir edirlər. Çalışırıq, vuruşuruq, suveren demokratiyalı Azərbaycan qururuq, ancaq yenə kənar hadisələrdən qorunmaq olmur. Örnək üçün, srağagün mən özümü ABŞ-ın Puerto-Riko adasının sakini fason hiss elədim. Yəqin məlumatınız vardır, hansısa qasırga (adı "Mariya" olmalıdır, dəqiq xatırlamıram) o adanı yerlə yeksan edibdir. Elektrik xətləri sıradan tamam çıxıbdir. ABŞ prezidenti Tramp ekəni göstərdilər, adaya gəlib camaata tualet kağızı paylayırdı. Bir də həmişəki kimi idiot bir açıqlama verdi, deyir, sevinməliyə 16 adam öldü, Buşun vaxtında, "92-93-cü" illərdəki "Katrina" qasırgasında minlərlə adam ölmüşdü. Nəse, Ziya Məmmədovun oğlu ilə birgə biznes quran adamdan nə ağıl umasan, bizim dərdimizə qalmayıb yankilərin problemləri. O qədər planetə problem yaradıblar, bir az da özləri əlləşsin.

Bax, həmin gün mənəm yaşadığım Binəqədi rayonunun böyük bir hissəsində elektrik enerjisi olmadı. İşiq idarəsi, insafən, dərhal zəngimizə cavab verdi, dedilər "Fatmanisə" qasırgası... Zarafat edirəm, dedilər, transformator nəyə görə partlayıbdir, çünki hava şəraiti yetərincə iqlim normalarına uyğun idi, hətta arada cənub-şərq küləyi əsir, bizə yayın xoş xatirələrini çatdırırdı. (Müəllifin istifadə olan şair-leytenant olmasını nəzərə alın). Ancaq bu transformator deyilən şeyin düzəldilməsi 6 saatdan çox çəkdi. Arada qonşuya işiq verdilər, bizə isə faza olmadı. Sonra bizə verdilər, qonşu qararıqda qaldı. Əlqərəz, günün dördü birini elektriksiz qaldıq. Mən həmin anlarda özümü əsl amerikalı kimi hiss elədim. Bəyəm bu pisdir? Oturmusan Biləcərində, ancaq sanki Puerto-Rikodasan. Hətta mənə elə gəldi alaqaranlıqda küçədən keçən Cenifer Lopesi gördüm. (Xanim əslən puerto-rikoludur).

Hörmətli oxucular düşünəcək ki, bu müəllif də elə ancaq öz problemlərindən, öz dərd-sərindən yazır, dünən sudan, bu gün işıqdan. Heç bizim problemləri işıqlandırmır. He-he. Müstəqil dövlətlik, problemlər də müstəqildir. Hərə öz başına çarə qılsın. Bir gözəl insan tanıyıram, uca millətimizin prinsiplərini bu cür qısa, eyni zamanda mükəmməl formulda çatdırır: "Öz həyatım, öz həyatım".

İstəsən bunun da xaricdə analoquunu tapmaq mümkündür. Ekzistensial filosof Jan Pol Sartr "Başqaları - cəhənnəmdir" demişdir.

Rusiyadan işğal ortağına sürpriz gözlənti

Rusiyanın baş naziri Dmitri Medvedyev İrəvana səfərə hazırlaşır. Səfərin dəqiq tarixi hələlik bəlli olmasa da, onun bu ay ərzində reallaşacağı gözlənilir. Bu da kifayət qədər məntiqli görünür. Çünki cəmi bir ay sonra - noyabrda Avropa Birliyinin (AB) paytaxtı Belçikada təşkilatın "Şərq tərəfdaşlığı" üzvlərinin sammiti keçiriləcək.

Xatırladaq ki, AB-nin "Şərq tərəfdaşlığı" proqramına 6 ölkə - Gürcüstan, Azərbaycan, Ukrayna, Moldova, Belarus və Moldova daxildir. Bu proqramın əsas hədəfi Rusiya ilə bu həmsərhəd postsovet ölkələrini (Ermənistan Rusiya ilə ortaq sərhədə malik deyil) tədricən Rusiyanın təsir dairəsindən uzaqlaşdırmaqdır.

Artıq Gürcüstan, Moldova və Ukrayna ilə AB arasında assosiativ saziş imzalanıb, bu üç ölkə ilə AB arasında viza rejimi də aradan götürülüb. Yerdə qalan 3 ölkə, o sırada Azərbaycan Rusiya faktorundan daha çox ehtiyat edərək, təşkilatla individual, ikitərəfli çərçivə sazişi imzalamağı üstün tuturlar.

Ən qəliz vəziyyətdə isə təbii ki, işğalçı Ermənistanıdır. Çünki digər "Şərq tərəfdaşlığı" ölkələrindən fərqli olaraq, İrəvan xarici siyasətdə və yeni strateji tərəfdaşlar tapmaq məsələsində bütünlüklə Rusiyadan asılıdır, faktiki onun vassalı, satelli (siyasi peyki) statusundadır.

Ən maraqlısı da Ermənistan rəhbərliyinin də Brüssel sammiti çərçivəsində AB ilə çərçivə anlaşması imzalamağa hazırlaşmasıdır. Ötən saylarımızda yazdığımız kimi, bu haqda artıq İrəvan rəsmiləri, o cümlədən prezident Serj Sərkisyan bəyanat verib. Sərkisyan bundan ötrü Brüsselə şəxsən gedib sənədi imzalayacağını da vəd edib (Həmin sammitdə Azərbaycan prezidentinin də iştirakı gözlənilir).

Ancaq Ermənistanda qarşıdakı olaydan, yaxud mühüm gözləntidən dolayı bir təlaş da yaşanır. Çünki Moskvanın 2013-cü ilin sentyabrındakı kimi öz vassalına AB ilə çərçivə sazişi imzalamağa icazə verib-verməyəcəyi hələ də qararıqdır. O vaxt son anda Putin Sərkisyanı Kremlə çağıraraq, onu Qarabağla hədələmiş, nəticə etibarilə Sərkisyan dərhal geri çəkilməmişdi: Ermənistan Avropa Birliyinə deyil, Avrasiya Birliyi və Gömrük İttifaqına qoşulmaq qərarına gəlmişdi.

Yeni, düşmən ölkədə daha bir analogi presedentin təkrarlana biləcəyindən ehtiyatlanma qalır. Hərçənd, erməni yetkililəri nikbin görünürlər. Bütün hallarda Ermənistan üçün gerisayım artıq başlayıb.

Ermənistan üçün gerisayım başlayır - kritik bir ay

Kreml İrəvanı indi də Türkiyə və Avropa Birliyi ilə sınağa çəkməyə hazırlaşır; baş nazir Dmitri Medvedyev AB-nin "Şərq tərəfdaşlığı"nın sammiti ərəfəsində Ermənistana Putinin hansı mesajını gətirəcək - işğalçı ölkənin rəhbərliyi təlaşda...

Bəzi analitiklərə görə, Medvedyevin Ermənistan səfəri bu xüsusda daha çox kəşfiyyət xarakteri daşıyacaq və baş nazirin ziyarəti Putinin əsas mesajını Sərkisyanla çatdırmaq niyyəti güdəcək. Bu barədə Ermənistanın aparıcı nəşrlərindən olan "Qraparak"ın son sayındakı qeydlər diqqət çəkir. Qəzet yazıb: "Avrasiya Birliyinin Moskvadakı son iclasında Dmitri Medvedyev Avrasiya İttifaqı-İran münasibətləri ilə bağlı çox maraqlı fikirlər səsləndirdi. O, İranın ittifaqından hər şey alacağını, amma əvəzində heç nə verməyəcəyini bildirdi. Ekspertlərin əksəriyyətinin fikrincə, əsas problem Türkiyə-Azərbaycan tənqididir. Rusiya onların Avrasiya Birliyinə qoşulmasında daha çox maraqlıdır. Məsələ ondadır ki, Türkiyə bir müddət öncə Rusiyaya Ermənistanın Avrasiya Birliyindən çıxacağı halda bura girecəyini bəyan etmişdi. Çoxlarının fikrincə isə, Medvedyevin İrəvana səfərinin əsas məqsədi Türkiyəyə Ermənistanla olan "strateji" tərəfdaşlığının önəmini göstərmək yox, Ermənistan-Avropa Birliyi assosiasiya sazişinin imzalanmasının qarşısını almaq üçün fürsətin olub-olmadığını anlamaq cəhdidir"

Belədirsə, demək, Moskva hər halda Ermənistanın Avropa Birliyi ilə yeni

sənəd imzalamasından, yumşaq desək, məmnun deyil. Bəlkə də belə bir çərçivə sənədini AB ilə Bakı arasında imzalanırsa, Kremlə bir elə qıçı yaranmaz. Amma Ermənistan - başqa. Çünki işğalçı ölkə bütün mənalarda Rusiya hesabına mövcud olan, Rusiya hesabına Azərbaycan ərazilərini işğal altında saxlayan, kəsad iqtisadiyyatı bütünlüklə Rusiyaya bağlı olan, hətta işğalçı ordu silahları belə ondan güzəştə, ən ucuz qiymətə, kreditlə alan ölkədir.

Qısası, Ermənistan hər şeyə görə Rusiyaya borcludur. O üzündən İrəvanın Kremlə kiçik xəyanətini belə - həm də Rusiyanın bu dəqiqə kritik münasibətlərdə olduğu ABŞ və Avropa ilə xəyanəti Moskva əsla həzm edə bilməz və bədəli çox ağır olar.

"Allah eləsin, mən yanılam, ancaq indiki hakimiyyətin heç bir müstəqilliyi yoxdur. Avropa sistemi ilə yaxınlaşma erməni hakimiyyətinin davranışından hiss edilmir. Mən artıq yazmışdım ki, onlar sənədi imzalaya bilməzlər. Çünki onlara icazə verməzlər".

Musavat.com-un məlumatına görə, bu sözləri "Milli müqəddəratı təyin etmə" birliyinin lideri Paruyr Ayrikyan 1in.am saytına açıqlamasında deyib. Onun qənaətinə, bu dəfə də Moskva İrəvana "dobro" verməyə bilər.

"Mən söz vermişəm ki, əgər bu məsələdə yanılsam, özüm-özümü cəzalandıracağam və ən azı, 6 ay müsahibə verməyəcəyəm. Mən onların (hakimiyyətin - A.X.) mahiyyətini bilərəm və buna əminəm. 2013-cü ildə də demişdim ki, belə bir şeyi təsəvvürə gətirmirəm və faktiki surətdə yanılamadım", - deyər müxalif erməni siyasətçisi xəbərdarlıq edib.

Hərçənd, onun fikrincə, belə bir sənədin imzalanması Ermənistan üçün proqressiv addım olardı: "Onu da qeyd edim ki, 2013-cü ildə avropalılar özlərini yanlış apardılar. Onlar özlərini belə ehtiyatlı aparmamalı idilər. Siz nə edirsiniz, Serj o vaxt öz rəhbəri Putinlə görüşdü, nəse elan elədi. Amma dedilər, danışıqları davam etdirin, Serj isə imzalamağa getmir. Nədən siz Serjin bəyanatını danışıqların bitməsi hesab edirsiniz? Hər halda o, ölkənin prezidentidir - hansını ki, qorxutmaq olar. Bir çox ciddi adamlar da mənə deyirdilər ki, onları qorxudublar. Mən ondan narahatam ki, son məqamda Rusiya yenə (AB ilə sənədi - A.X.) imzalamağa imkan verməyə bilər".

Ayrikyanın söylədiklərindən də göründüyü kimi, nəinki Sərkisyan rejimi, bütövlükdə işğalçı Ermənistan üçün kritik bir ay, daha dəqiqi gerisayım başlayıb. Kremlin İrəvana sürprizi növbəti sürprizi istisna deyil.

□ Analitik xidmət

Rəsul Quliyev vətənə qayıtmaq və seçkidə iştirak etmək istədiyini deyib. Bildirir ki, qayıda bilməyə belə prezidentliyə namizədliyini verəcək. Onun bu açıqlamasından sonra ətrafında gedən söz-söhbətlər getdikcə artır. Ən müxtəlif mülahizələr, iddialar, proqnozlar verilir. Hətta belə fikirlər də irəli sürülməyə başlayıb ki, 2018-ci il prezident seçkilərində Rəsul Quliyev müxalifətin vahid namizədi ola bilər. Lakin buna qarşı olanlar və hətta, Rəsul Quliyevin gəlməyəcəyini düşüncələr də var.

Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin üzvü, Azərbaycan Milliyətçi Demokrat Partiyasının lideri İsgəndər Həmidov "Yeni Müsavat"a bu mövzu barədə açıqlamasında bildirdi ki, o cür açıqlama verməsinə baxmayaraq Rəsul Quliyev gəlişə deyil: "Yəqin ki, Rəsul Quliyev yenə də barda filanda oturub və əhvalı yaxşı olanda Azərbaycana qayıtmaq və seçkidə iştirak etmək xeyallarını qurub. O gəlməyəcək, kimlərsə onun bir açıqlamasından sonra ümidləniblərsə, boşuna ümid etməsinlər. Rəsul Quliyev o dərəcədə casarət sahibi deyil ki, hansısa təqib olunmağı, həbsə düşməyi gözü ayaqdan baxmasın. 2005-ci ildə deyirdi ki, türməyə düşsə də, ölüm təhlükə-

si olsa da gələcək. Lakin Ukraynadan geri döndü, onu müdafiə edən çoxlu sayda insanlar isə burada məhrumiyətlərə düşər qoyuldu, həbs edildi, döyüldü, işdən çıxarıldı. Təbiətə qorxaq adamdan böyük nələrsə gözləmək əbəsdir. Rəsul Quliyev ancaq hakimiyyət icazə verərsə Azərbaycana gələr. Bu variantla gəlişinin mümkünlüyü və bu halda namizəd olması isə ayrı məsələdir. Bu cür gələcəyi halda onun namizədliyini müxalifətin müdafiə etməsi isə təbii ki, mümkün deyil.

Rəsul Quliyevin seçkidə iştirak etməsi və hətta müxalifətin vahid namizədi olmasını isə heç cür ağılıma sığışdırma bilmərəm. Əvvəla, qanunvericiliyə görə son on ildə Azərbaycan-

İsgəndər Həmidovdan Rəsul Quliyevə qarşı sərt açıqlamalar

"Təbiətə qorxaq adamdan böyük nələrsə gözləmək əbəsdir, Rəsul Quliyev ancaq hakimiyyət icazə verərsə Azərbaycana gələr..."

da yaşayan Azərbaycan vətəndaşı namizədliyini verə bilər. Rəsul Quliyevin müxalifətin vahid namizədi olması məsələsini ciddi şəkildə ortaya atsalarsa və müxalifət düşərgəsinə bu barədə müraciət etsələr, Milli Strateji Düşüncə Mərkəzində bu məsələni müzakirə edib hansı qərara gəldiyimizi elan edirik. Amma şəxsən mən İsgəndər Həmidov kimi Rəsul Quliyevin vahid namizəd olmasının əleyhinə olaram".

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı isə bildirdi ki, əvvəla, prezidentliyə namizəd olmaq istəyən şəxs mütləq Azərbaycan sərhədləri daxilində olmalıdır: "Xarici dövltədə oturmaq prezidentliyə namizədliyini vermək istər hüquqi, istərsə də texniki baxımdan xeyli çətin məsələdir. Rəsul Quliyevin namizəd olmaq istəyini təbii qəbul edərəm. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı kimi onun da seçkilərdə namizəd kimi iştirak etmək hüqu-

qu var. Ancaq məhz Rəsul Quliyevin vəziyyətində bəzi hüquqi məsələlərə də diqqət yönəltmək zəruridir. Bu məsələyə diqqət edilməlidir ki, hazırkı qanunvericilikdə onun namizəd ola bilməsi nə qədər mümkündür? Təəssüflə qeyd etmək istərdim ki, müxalifət olaraq bizim 2013-cü ildə belə bir problemimiz oldu. Xatırlayırsınızsa Rüstəm İbrahimbəyovun xarici vətəndaşlıq məsələsi müxalifəti faktiki olaraq namizədsiz qoydu. Bu dəfə də belə riskin olması mümkündür. Odur ki, mən namizədlərin hər birinin vətəndə olmasını labüd şərt hesab edərəm. O ki, qaldı Rəsul Quliyevin qayıtması məsələsinə, mən bildiyim qədər Rəsul bəyin özü də dəfələrlə bildirib ki, Azərbaycana qayıdıb həbsxanaya girmək fikrində deyil. Deməli, onun qayıdışı ancaq hökumətlə ümumi razılıq olarsa mümkündür. Rəsul Quliyev özü də açıqlamasında qayıd-

ışının hakimiyyətin mövqeyindən asılı olduğuna işarə edib. Buradan da belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, əgər o hakimiyyətlə hər hansı bir razılıqla qayıtsa onun prezident seçilməsi mümkün deyil, çünki hakimiyyət öz əli ilə gətirib kilməyə hakimiyyəti təhvil verməz. Ən yaxşı halda razılıqla dönsə, namizəd olar və maksimum seçkilərdə 2-ci elan olunar. Hələlik mən bu məsələni real hesab etmirəm. Hakimiyyətə onun gəlişə seçkidə iştirak edib ikinci olması gerek deyil. Göründüyü qədər isə nə Amerika, nə də Avropa bu gün Azərbaycanda hakimiyyət dəyişikliyi istəmir. Ən azından bunu zamanında Gürcüstanda və Ukraynada istədiyi qədər istəmir. Avropa və Amerika həmişə olduğu kimi yenə də seçki ərəfəsində müxalifətdən istifadə edərək hakimiyyətdən daha çox güzəştlər qoparmaq niyyətindədir. Bütün yuxarıda qeyd etdiklərimi

nəzərə alsaq görərik ki, Rəsul Quliyevin gəlişinə Qərbin də marağı yoxdur. Qeyd olunan bütün məqamları nəzərə aldıqda isə indiki halda Rəsul bəy müxalifət üçün o qədər cazibədar namizəd görünmür. Odur ki, müxalifətin vahid namizəd olmaq şansını yoxdur".

Partiya sədrinin sözlərinə görə, Rəsul Quliyev vahid namizəd olmaq istəyirsə gerəkdir ki, müxalifəti inandıra bilsin, lakin hələ ki eks-spiker bunları etmir: "Mən AĞ partiyasının adından deyə bilərəm ki, biz hələlik heç kimin vahid namizədliyini dəstəkləmək fikrində deyilik. Bizim öz namizədliyimiz olacaq və seçkiyə onunla gedəcəyik. Əgər nə vaxtsa siyasi dəngələr dəyişərsə və yeni şərtlər əmələ gələrsə o zaman bu qərarımıza yenidən baxa bilərik. Bugünkü şərtlərlə isə bu addımı atmağa heç bir əsas görmürük".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

"Nə Moskvaya, nə də İrəvana belə fürsəti vermək olmaz"

"Dövlət başçısı İlham Əliyevlə Avropa İttifaqı Şurasının Siyasi və Təhlükəsizlik Komitəsinin nümayəndə heyəti arasındakı görüşdə açıq müzakirə getdi, heç bir sual cavabsız qalmadı. Dağlıq Qarabağ ən çox müzakirə olunan mövzulardan idi. Çünki bu problemin həll olunmaması birbaşa Avropanın da təhlükəsizlik maraqlarına toxunur".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu bu fikirləri, Avropa İttifaqının səfirləri ilə prezident İlham Əliyev arasında keçirilmiş görüşü "Yeni Müsavat"a şərh edərkən söylədi. Ekspertin sözlərinə görə, bu görüşdə İlham Əliyevin sözlərindən aydın oldu ki, Ermənistan danışıqlardan yayınır: "İrəvan ötən ilin aprel savaşından sonra da eyni taktikaya üstünlük verdi. İddia edildik ki, atəşkəsi guya Azərbaycan pozub və belə vəziyyətdə Ermənistan hakimiyyəti danışıqlarda iştirak etməyəcək. Ancaq üstündən bir neçə gün sonra yenidən da-

Azərbaycan-Avropa münasibətlərindəki gəlişmələrə ekspert baxışı: "Biz heç bir halda Avropa Şurasından çıxmamalıyıq"

nişliqlərə qatıldılar. Çünki Moskvadan əmr aldılar və bu əmrə tabe olmaqdan başqa alternativləri yox idi. Elə indi də, əgər Moskvadan yenə əmr alsalar, başlarını aşağı salıb danışıqlara qatılacaqlar. İlham Əliyev avropalı qonaqların diqqətinə onu çatdırmaq istəyirdi ki, danışıqlara qatılmamaq sta-

tus-kvonun uzanması bu isə yenidən bölgədə toqquşma ehtimalını artıracaq".

Politoloqun fikrincə, prezidentin Dağlıq Qarabağ ətrafındakı 7 rayonun işğal altında saxlanması faktını xatırlaması isə o demək idi ki, erməni separatçıları bu rayonlardan şantaj predmeti kimi istifadə eddikcə vəziyyət normallaşmayacaq: "Digər tərəfdən, prezidentin avropalı qonaqlara Şimali İraq və Kataloniyadakı referendumları xatırlaması da yerində idi. Bu iki referendum fərqli iki bölgədə gərginliyə səbəb olub. Şimali İraqdakı referendum bölgədə hər an toqquşma ehtimalını artırır. Eləcə də Kataloniyadakı referendum İspaniyanın ərazi bütövlüyünü şübhə altına alınmasına yönəlib. Avropa bu iki referendumda

qiymət verməkdə çətinlik çəkir. Doğrudur, Avropa İttifaqı həm İraqın, həm də üzvü olduğu İspaniyanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir, ancaq separatizmə qiymət verməkdə də çətinlik çəkir. Belə davam etdikcə Avropanın özündə bölünmə prosesi sürətlənəcək. İlham Əliyev avropalı qonaqların diqqətinə onu çatdırmaq istəyirdi ki, Brüssel bu məsələlərdə çətinlik çətinliklə Avropa İttifaqının zərərinə inkişaf edəcək. Separatçılıq hər yerdə pislənilməlidir. Buna baxmayaraq, rəsmi Bakı Brüssellə dialoqu davam etdirməlidir".

Görüş zamanı Azərbaycan-Avropa Şurası (AŞ) münasibətlərinə toxunulmasından, Azərbaycanın bu qurumu tərk edə biləcəyi ehtimalının səs-lənməsindən bəhs edən E.Şa-

hinoğlu bildirdi ki, biz heç bir halda Avropa Şurasından çıxmamalıyıq: "Bəli, Avropa Şurasının bəzi qərarları rəsmi Bakının xoşuna gəlmir. Avropa Şurası da rəsmi Bakının insan haqları siyasətindən və siyasi məhbusların varlığından narazıdır. Bütün bu məsələlər dialoq yolu ilə həll olunmalıdır. Azərbaycan Avropadan qopma bilməz. Bunun əsas iki səbəbi var: Birincisi, rəsmi Bakı Avropa Parlamentinin və Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) nə qədər tənqid etsə də, hər iki qurum müxalifətə qarşı ədalətli qərarlar qəbul etməyə qətiliklə qərarlıdır. Bu istiqamətdə çalışmaları davam edir. Elə bu səbəbdən də Azərbaycanın Avropanın hər hansı təşkilatından uzaqlaşması doğru deyil. Rusiya və işğalçı Ermənistan Azərbaycan Avropadan uzaqlaşmasından öz məqsədləri üçün istifadə edə bilərlər. Ona görə də nə Moskvaya, nə də İrəvana belə bir fürsəti vermək olmaz".

□ **Cauid TURAN**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Bu gün oktyabrın 7-də ATƏT-in Minsk Qrupunu Rusiya, ABŞ və Fransadan olan həmsədrləri Bakıya gələcəklər. Artıq xəbər verdikimiz kimi, diplomatlar Azərbaycanda və Ermənistanında olacaq, əsasən iki ölkə prezidentlərinin növbəti görüşünü hazırlamağa çalışacaqlar.

Əksər siyasi təhlilçilərə görə, bu görüş indi xüsusən də münaqişə tərəfləri arasında heç olmasa, minimal etimadın yaradılması, ən önəmlisi sülh danışıqları imkanlarının bitmədiyini nümayiş etdirmək baxımından əhəmiyyət daşıyır. Lakin rəsmi Bakı dəfələrlə bəyan edib ki, yalnız görüş xətrinə görüşün, daha dəqiqi, status-kvonun uzadılmasına xidmət edən görüşün keçirilməsinin əleyhinədir.

Bu mənada vasitəçilərin budəfəki səfərinin uğurlu olub-olmayacağını, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin

Putin Qarabağa göndərilən rus tanklarından danışdı

“Exo Moskva” radiostansiyasının baş redaktoru, məşhur jurnalist və radioaparıcı Aleksey Venediktov Zabaykalyədə keçirilən mediaforum zamanı yerli jurnalistlərə öz təcrübəsindən danışdı (Virtualaz.org). “Zabaykalya fəhlələri” qəzetinə müsahibəsində Venediktov prezident Vladimir Putinlə müsahibəsini xatırlayıb. Bildirib ki, bu müsahibə onun həyatında ən gözəl epizodlardan biri idi.

Venediktov danışdı: “Bu yaxınlarda mən Putindən müsahibə verməyi xahiş etdim. O, çox təəccübləndi və dedi: “Mən axı sənə 20 il əvvəl müsahibə vermişəm. Erməni tankları haqda. İyirmi il keçib, amma Putin bunu detalları ilə gözəl xatırlayıb. Məsələ isə belə olmuşdu. 1990-cı illərin sonları idi. Elə dövr idi ki, maraqlı xəbərlər yox idi, efir isə boş qala bilməzi. Biz vurnuxaraq qonaqlar axtarırdıq ki, gəlib bizim studiyada danışsınlar. Bu vaxt bizə xəbər gəldi ki, Rusiya prezidenti Boris Yeltsin öz administrasiyasının nəzarət-təftiş idarəsinin rəisi Vladimir Putinə utilitizasiya üçün Murmanskaya göndərilmiş tankların Dağlıq Qarabağa necə gedib çıxdığını araşdırmağı tapşırıb. Mən dedim: “Gəlin bu adamı çağırıraq. Nədir onun familiyası? Putin. Ona zəng vurun. Orada dəstəyi qəbul otağında qaldırırlar. Mən deyirəm: “Bilirsiniz, “Exo Moskva”dır, Aleksey Venediktov. Nəzarət idarəsinin rəisi ilə danışmaq olarmı?” Birləşdirirlər. Əhvalatı danışdıram və deyirəm: “Siz bu məsələni şərh edə bilərsiniz?” O cavab verir: “Harada və nə vaxt?”. Dedim ki, iki-üç saat sonra, bizim efrirdə. O dedi: “Gəlirəm, amma sizə hər şeyi danışa bilmərəm”. Putin doğrudan da gəldi. Bizdə həmin efrin lent yazısı hələ də qalır, Putinlə fotomuz isə ofisdən asılıb. Mən haradasa bu əhvalatı unutmuşdum, Putin isə detalları ilə yadda saxlayır. Müntəzəm olaraq həmin o erməni tankları haqda xatırladı”.

Xatırladaq ki, 1990-cı illərin sonlarında Rusiyadan Ermənistan qeyri-qanuni yollarla 1 milyard dollarlıq silah və hərbi texnika ötürülməsi faktı üzə çıxmışdı. Murmanskaya utilitizasiyaya göndərilən və əvəzində Qarabağa gəlib çıxan tanklar da həmin silahların bir hissəsidir.

Bu gün turist həmsədrilər Bakıya gəlir - ən yaxşı təzə “unudulmuş köhnə”dir?

Vasitəçi diplomatlar Əliyev-Sərkisyan görüşündənsə, Qərb münaqişənin həllində Ermənistanın sahibi Rusiyaya təsir yolları axtarsaydı, daha faydalı olardı; **politoloq**: “Prezidentlərin görüşü Rusiyanın Sərkisyan və onun imicinə dəstəyin elementlərindən biri olacaq...”

daha bir görüşə razılıq verib-verməyəcəyi bəlli deyil. Bu xüsusda neqativ proqnozu gücləndirən ciddi amillərdən biri də bütövlükdə Minsk Qrupunun, onun həmsədrliyinin bir vasitəçilik institutu olaraq özünü tükətməsidir.

Xatırladaq ki, həmsədrilər sonuncu dəfə bu ilin aprelində bölgədə olublar. Bu, o vaxt idi ki, həm 2016-cı ilin “4 günlük aprel” müharibəsinin ildönümünə təsadüf edirdi, həm də işğalçı ölkədə parlament seçkiləri keçirilməli idi. Yeni vasitəçilərin əsas qayğısı ildönüm və Ermənistan seçkilər ərəfəsində atəşkəsin qorunub saxlanmasına xüsusən də Bakının qarantını almaqla bağlı idi.

O vaxt rəsmi Bakı belə bir zəmanət verdi. Bir şərtlə ki, nizamlama prosesində nəhayət, ciddi dönüşə nail olunacaq. Ermənistan nəhayət ki, işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarını mərhələ-mərhələ boşaltmağa razı olacaq. Əfsus ki, bu gözəllənti də özünü doğrultmadı. İlk öncə də o səbəbə ki, əsas vasitəçi dövlət olan Rusiya buna ciddi maraq göstərmedi.

Moskva həтта “Lavrov planı” deyilən və ilkin mərhələdə işğal altındakı 5 rayonun boşaldılmasını nəzərdə tutan planın gerçəkləşməsi üçün siyasi iradə göstərmedi. Bəzi təhlilçilərə görə, Rusiya bu zaman forpost Ermənistanında daxili ictimai-siyasi durumun gərginləşəcəyindən və yaranmış vəziyyətdə Qərbin müdaxiləsindən ehtiyat edərək, “Lavrov planı”nı təxirə salmış oldu.

Bunun ardınca Rusiya prezidenti Vladimir Putin Soçidə

öncə prezident İlham Əliyev, az sonra isə erməni həmkarı Serj Sərkisyanla bir araya gəldi. Fəqət, bu görüş də ötən ilin iyundan dalan vəziyyətində olan Qarabağ danışıqları prosesinə stimul vermədi. Səbəb əslində köhnədir - İrəvanın Qarabağ məsələsində bütönlüklə Moskvadan, Putindən asılı olması. Belə olan təqdirdə Ermənistan rəsmiləri ilə danışıqlar aparmağın, Serj Sərkisyanla görüş keçirməyin anlamı da qalır.

Ermənistanın keçmiş baş naziri, deputat Aram Sərkisyanın bu xüsusda “Azadlıq” radiostansiyasının erməni xidmətinə cavablaşması diqqət çəkməklə yanaşı, ibrətamiz sayıla bilər. Məsələn, parlamentdə ölkənin Avrasiya İqtisadi Birliyindən çıxmaq təklifinin rədd edilməsi ilə bağlı danışan Sərkisyan deyib ki, səsvərmənin nəticələri onlar üçün gözəllənib, çünki parlament çoxluğu ölkənin Rusiyadan asılı vəziyyətdə qalmasını istəyir.

Sərkisyanın sözlərinə görə, müzakirələr zamanı hakim Respublika Partiyasının nümayəndələrinin çıxışları göstərdi ki, onlardan çoxu Ermənistanın müstəqilliyini və suverenliyini şübhə altına alır, Ermənistan müstəqil şəkildə öz sərhədlərini qorumağa və düşməne cavab verməyə qadir deyil. Müxalif deputat əmindir ki, ölkə hakimiyyəti prezident Serj Sərkisyanın başlanmış nazirlərə qəddər hər şeyi edirlər ki, Rusiyanın işinə yarasınlar və hakimiyyətlərini saxlasınlar.

“Bizim Xarici İşlər Nazirliyi bütün dünya boyu Rusiyanın

maraqlarına xidmət edir və harada lazımsa orada Rusiya XİN necə istəyə elə səs verir. Bizim enerjetika sahəmiz tamamilə Rusiyaya məxsusdur... Baş nazirdən soruşmaq lazımdır ki, dövlətdə ruslara vermədiyimiz daha hansı sahələr qalıb?”, - deyə Aram Sərkisyan ritorik sual verib.

Sərkisyan deyib ki, ölkədən əhalinin köçü davam edir. “İnsanlar ABŞ-a, Avropaya üz tutur, orada öz bizneslərini qurur. Kimin belə imkanı yoxdursa, dili bilmirsə, Rusiyaya mühacirət etməyə məcburdur. Və nə vaxta qədər ki, onlar oradadır, biz Rusiyanın belimizə minməsinə, Azərbaycana silah-sursat satmasına göz yummağa məcburuq” - Sərkisyan əlavə edib.

Eks-baş nazir bir acı həqiqəti də etiraf edib. Deyib ki, Qərb Ermənistanı investisiyalar yatırır: “Çünki heç bir avropalı sərmayəçi Avrasiya Birliyində üzvü olan ölkəyə investisiya qoymaz. Rusiyanın isə o qədər pulu yoxdur ki, Ermənistanı sərmayə yatırınsın”.

Beləcə, işğalçı Ermənistan hər cəhətdə Rusiyanın girovluğunda qalmağa davam edir. Belə bir formal, sırf Kremlin dik-təsi ilə xarici siyasət yürüdükdən bir dövlətin başçısı ilə Azərbaycan prezidentinin daha bir dəfə bir araya gəlməsi Dağlıq Qarabağ konfliktinin həllində irəliləyiş baxımından hansı müsbət nəticəyə gətirə bilər ki?

Sual ritorikdir. Odur ki, həmsədrilərin Əliyev-Sərkisyan görüşü üçün çabalar göstərməsindənsə, Qarabağ möv-

zusunda Əliyev-Putin görüşü daha səmərəli ola bilərdi. Başqa sözlə, diqqəti prezidentlərin görüşündən daha çox, münaqişənin həllində Ermənistanın sahibi Rusiyanın fəallaşmasına yönəltmələr, qat-qat faydalı olardı.

“Ermənistanın siyasətində ən əsas rol oynayan Rusiyadır. Son baş verənlərdən belə nəticəyə gəlmək olar ki, Rusiya Sərkisyanı dəstəkləyir və Moskva Konstitusiyası transformasiyasından sonra Sərkisyanın hakimi Respublika Partiyasının qalib gəlməsinin və yenidən baş nazir simasında ölkəni idarə etməsinin tərəfdarıdır. Bu fonda İrəvanın mövqeyində hansısa yenilik gözəlmək təbii ki, mümkün deyil. İlin sonuna kimi nəzərdə tutulan prezidentlərin görüşü də məhz Rusiyanın Sərkisyanı və onun imicinə dəstəyin elementlərindən biri olmalıdır. Yəni biz danışıqları aparırıq, işğalçı siyasəti davam etdəcəyik və sizi bu “qələbəyə” aparın Sərkisyan və onun partiyasıdır. Hazırkı və bundan sonrakı situasiyanın cizgiləri bundan ibarətdir”.

Bu sözləri Axar.az-a sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov deyib.

Əlavə edək ki, Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin növbəti görüşü təxminən bir ay sonra - noyabrın 4-də Brüsselə başlayacaq Avropa Birliyinin “Şərq tərəfdaşlığı” sammiti çərçivəsində baş tuta bilər. Xəbər verdikimiz kimi, həmin samitdə Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin də iştirakı gözlənilir.

Deputat Ağacan Əbiyevin İslam dini ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlər ciddi qalmaqala səbəb olub. Xəbər verdiyimiz kimi, o, xaricdə dini təhsil almağın qəti əleyhinə çıxıb və bir sıra başqa qalmaqallı açıqlamalar verib. "Məhəmməd peyğəmbər ortaya çıxandan indiyə kimi islam elmi texniki tərəqqidə nəyə nail oldu, ümumiyyətlə, islam dini hansı bir elmi kəşfə imza atdı" deyən deputatın bu kimi fikirlərinə münasibət öyrəndik.

Böyük Quruluş Partiyasının sədri, deputat Fazil Mustafaya görə, onun fikirlərində həqiqət payı olan məsələlər də var, ziddiyyətli fikirlər də: "Məhəmməd Peyğəmbər dini gətirməyib, din Allah tərəfindən göndərilən inanclar üçün bir yoldur və onun da mesajları təkrarlanmazdır. Amma həqiqətdən də islam dünyası dini Məhəmməd Peyğəmbərin təbliğ etdiyi kimi yaşamadığına görə, uzun müddət cəhəlet və xurafat içində qalmalı olub. Lakin bununla yanaşı, İslam arealında kifayət qədər elm adamları yetişib. Amma müasir dövrün elmini, texnologiyasını təbliğ edən İbn Sina, Məhəmməd Fərabî kimi alimlərin qarşısına Qəzali kimi bir kəlam ustasını çıxardılar. O demək olar ki, fəlsəfeni qadağan etməklə, fəlsəfenin mənasızlığını ortaya qoymaqla İslam dünyasında fikir müzakirəsinin qarşısını aldı. Bu da düşüncənin İslam dünyasında önə keçməsinin qarşısını aldı. Bu baxımdan həqiqətdən də XIV-XV əsrdən sonra dünyada mövcud olan kəşflərin heç birində İslam arealının rolu yoxdur. Hər halda bir Eynşteyn, Nyuton yetişdirmə bilmədik. İstifadə etdiyimiz də

İslama həqarət edən deputata reaksiya gəldi - iki rəy

Fazil Mustafa: "Ağacan müəllimin fikirlərinin bu qədər dözümsüz qarşılınmasını anlamıram"

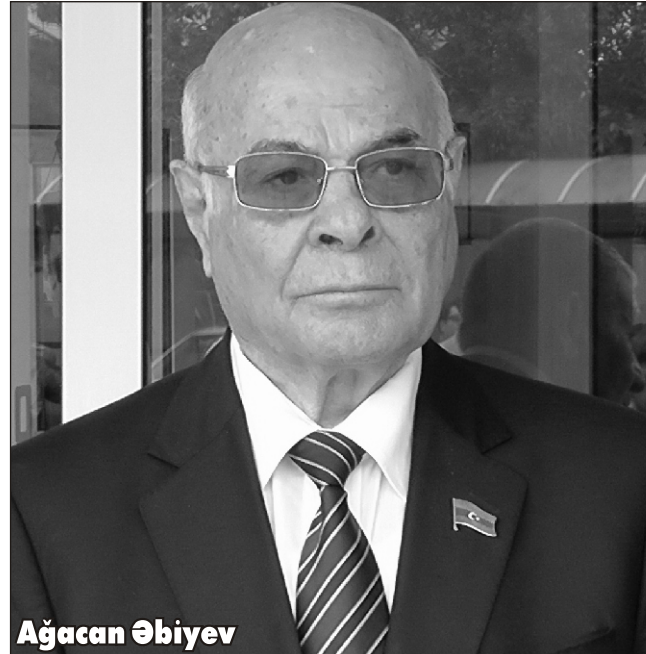
Emil Rahiloğlu: "Bu, onun mədəni naqisliyindən doğan haldır"

Qərb texnologiyası oldu. Bu baxımdan xaricə elmi biliklərə yiyələnmək üçün adamların göndərilməsi vacibdir. Amma bu o demək deyil ki, İslam sahəsində bilgi öyrənmək üçün ilahiyat elmini seçən insanlara xər baxmaq lazımdır. Doğru dinin təbliği üçün fayda verə bilərlər. Ağacan müəllimi narahat edən odur ki, oxuyandan sonra da eger adam cahil olursa, yaxud zorakılığı qəzəbi, nifrəti təbliğ edərsə, yaxud onu dəyərlər olaraq özü üçün seçirsə, bunun bizə faydası olmur.

Ağacan müəllimin fikirlərinin bu qədər dözümsüz qarşılınmasını anlaya bilmirəm. Adam həqiqətləri söyləyib. Lakin söylədiyi məsələlərdə bəzi ziddiyyətlər və yanlışlıqlar da. Müəyyən məsələlər var ki, başqasının haqqına girmək olmaz. Kim istəyirsə, seçim edib haradasa oxuya bilər. Bunun faydası barədə dedikləri onun subyektiv fikridir. O da özünə görə

haqlı ola bilər ki, daha çox hansı istiqaməti seçsək ölkəmizə xeyir gələ bilər. Şəxsən mən də sağlam ilahiyat təhsilinin tərəfdarıyam".

Azərbaycan İslam Partiyasının sədr müavini, ilahiyatçı Emil Rahiloğlu isə sərt danışırdı: "Bütün elmi nailiyyətlər əldə etmək üçün səfər etmək, digər ölkələrə baş vurmağı Ağacan bəydən öncə əzəmətli islam dininin Peyğəmbəri (s) 1400 il öncə söyləyib. Peyğəmbərimiz elm ardınca həтта o zaman üçün gətilməsi ən çətin yol olan Çinə getməyi tövsiyə edib. İctimaiyyətimiz dini maarif baxımından şükürlər olsun ki, deputat kimi savadsız deyil. Yoxsa dinimizin elmə, alimə verdiyi dəyərləri saysaq, Ağacan bəyin bundan sonra yaşayacağı ömür bəlkə də buna yetməz. Onun din bərsində bildikləri dini mənbələrə deyil, şəxsi istəklərinə söykənir. Qalstuk vurmaq, Milli Məclisdə əyləşmək hələ bütün sahələri

Ağacan Əbiyev

bilmək demək deyil. Axı ilk ayəsi "Oxu!" əmri ilə başlayan din necə insanları cəhəletə sürükləyir?

Digər tərəfdən islam dininin bəşəriyyətə heç nə vermədiyindən danışıq. Məlumdur ki, de-

putatın tarixi savadı da iddiaları qədər naqisdir. Mən ona İmam Sadiqin (ə) Cabir İbn Həyyan adlı şagirdini tanıması üçün Avropa universitetlərinə baş vürməsinə məsləhət bildirdim. Cabir İbn Həyyan kimya elminin banisi olduğu üçün ona "kimyanın atası" ləqəbi verilib. İbn Sina, cəbr elminin banisi Əl-Cəbri və sairələrini nümunə göstərmək olar. Sadəcə, qərəzsiz şəkildə baxmaq və oxumaq lazımdır. O ki qaldı, 2 min manat ilahiyat universitetinə illik ödəniş edənləri ağılsız saymasına, bu, onun mədəni naqisliyindən doğan haldır. Hər kəs öz seçimində azaddır və digərləri buna hörmətlə yanaşmalıdır. Xalqın səsi ilə seçilməyən, xalqın vəkili olmayan "millət vəkili" belə şeylərin gözlemlənməsi təbii. Nardarandan danışıq. Hədisəni tam əksinə ifadə edir. Nardaranda nardaranlıqlar qan tökmədi, əksinə, nardaranlıqların qanını tökdülər. Məsələni qansız da həll etmək olardı. Ağacan bəy kimi danışanlar tarixin bütün qaranlıq səhifələrində olub və çox güman ki, bundan sonra da olacaqlar. Bütün bu son olaylar məhərrəmlik ayını, xüsusən də Kərbəla hədisəsinə kölgə salmaq üçün planlaşdırılıb. Amma nahaq yere özlərini yorurlar. Tarix belə yorğunların daha hegemonlarını rezilliklə dəfn edib".

Dini qurumların məsələyə münasibətini öyrənmək cəhdimiz alınmadı.

□ **Cavansir ABBASLI**

Səudiyyə Krallığını Moskvaya aparın səbəb

Rusiyanın Yaxın Şərqdə təsiri artır, ər-Riyad isə Qətər-Türkiyə birliyi qarşısında daha artıq təklənmək istəmir, amma ər-Riyad və Moskva dostluğundan danışmaq hələ tezdir

Səudiyyə Ərəbistanı tarixində ilk dəfə olaraq kral Salman bin Əbdüləziz Rusiyaya rəsmi səfər etdi. Moskvaya iki günlük qonaq olan Kral ən yüksək səviyyədə qarşılandı, iki ölkə arasında bir sıra sahələrdə əməkdaşlıq, o cümlədən ticarət anlaşmaları imzalandı.

Putin və Salmanın görüşündə əsas mövzular Suriya və İraqdakı proseslər, o cümlədən dünya bazarında neftin qiymətləri, enerji siyasəti olub. Kral Salman Rusiyanın Suriyada terrora qarşı mübarizəsini dəstəklədiklərini bildirdi. Hər iki ölkə Suriyanın ərəzi bütövlüyünü dəstəklədiklərini bildirdi.

Səudiyyə Ərəbistanı "əl-Ərəbiyyə" telekanalının iddiasına görə, Moskvada əldə olunmuş razılaşmalardan biri də Rusiyanın Səudiyyə Ərəbistanına S-400 Hava Hücumundan Müdafiə sistemləri satması ilə bağlıdır. Bundan başqa iki ölkə arasında Rusiyanın Səudiyyə Ərəbistanı silah sənayesinin qurulmasına yardım etməsi haqqında memorandum imzalanıb. Anlaşmaya əsasən Səudiyyə Ərəbistanında Rusiya istehsalı "Kalaşnikov" silahları, daha dəqiqi AK-103 markalı avtomat silah istehsal edəcək.

Kral Salman bu görüşləri iki ölkə əlaqələrində dönüş

nöqtəsi adlandırır. Ancaq əlbəttə ki, bu səfərin əsl nəticələrini bir müddətdən sonra görmək mümkün olacaq. Məsələ ondadır ki, bu tip anlaşmaların reallaşması və üstəlik praktik siyasi qərarlara təsir etməsini görmək üçün zaman lazım gəlir. Çünki qərarlar adətən həm də razılaşdırılır. Məsələ ondadır ki, Səudiyyə Ərəbistanı ABŞ-ın bölgədə ən sadıq və yaxın müttəfiqidir. Kralın Moskva səfərində əldə olunan müqavilələrin heyata keçməsi üçün Vaşinqtonla məsləhətləşmələrə ehtiyac olacaq. Vaşinqtonun isə ən sadıq müttəfiqinə ən əsas düşməni ilə birgə iş görməsinə istiyənə qənaəti inandırıcı deyil. Ancaq Səudiyyə Krallığı Rusiyaya anlaşmağa məcburdur, ilk dəfə kralın Moskvaya ayaq basmasının səbəbi də budur.

2015-ci ildə Rusiya aktiv şəkildə Suriyada antiterror əməliyyatlarına başladıqdan sonra bölgədə faktiki olaraq təsirli gücə çevrilib. Ruslar ilk aylarda Türkiyə ilə təyyarə hadi-

səsi nəticəsində konflikte girsələr də, sonradan kürd məsələsi və regionda dəyişən şərtlər Türkiyə ilə Rusiyanı yaxınlaşdırdı. Üstəlik rusların inadkar şəkildə Suriyadakı bütün İŞİD və ən-Nusra kimi terror qruplaşmalarını gecə-gündüz havadan, dənizdən və qurudun bombalamaqla cəbhədəki vəziyyəti faktiki olaraq Bəşər Əsədin xeyrinə dəyişdilər. Hazırda Suriya ərəzisinin Dəməşq, Hələb, Hama, Hums, Tartus, Laziyyə, Palmira,

Deyr əz-Zor kimi iri şəhərləri də daxil olmaqla 52 faizi hökumət qüvvələrinin nəzarətindədir. Bəşər Əsəd faktiki olaraq ölkənin böyük hissəsinə nəzarət edir və üstünlüyə malikdir.

Məhz Rusiyanın gəlməsi ilə daha əvvəl ərəb ölkələrinin dəstəklədiyi silahlı islamçı müxalif qruplara böyük zərbə oldu. Hazırda Rusiya Türkiyə və İslamla birlikdə silahlı islamçıların sonuncu "qalası" olan İdlib vilayətinə əməliyyat hazırlayır, çox güman ki, yaxın aylarda

bu vilayətin böyük hissəsi müxaliflərdən təmizlənəcək.

Rusiya artıq Suriya mərkəzində olmaqla bölgədə aktiv oyunçudur. Rusiya rəsmiləri İordaniya, Misir, İraqa yaxın əməkdaşlıq edirlər, vaxtaşırı məsləhətləşmələr, anlaşmalar əldə olunur. Rusiya İraqa 1 milyard dollarlıq silah satıb. Yəni ümumi mənzərəyə əsasən hazırda Rusiya Yaxın Şərqdə aktiv oyunçudur.

Bu il iyunun əvvəlində başlayan körfəz ərəb dövlətləri ilə

Qətər arasında böhran daha əvvəl bölgədə formalaşmış və mərkəzində Səudiyyə Ərəbistanının dayandığı ərəb-türk ittifaqını parçaladı. Faktiki olaraq körfəz ərəb ölkələri ilə Qətər-Türkiyə ittifaqı arasında bölgü yarandı və bu vəziyyət də istər-istəməz bölgədəki münasibətlərə təsir etdi. Hətta Suriyada Qətər və Səudiyyə Ərəbistanının dəstəklədiyi silahlı qruplaşmalar arasında toqquşmalar yaşandı. Bölgənin əsas oyunçularından olan İran və Rusiyanın da Qətər-Türkiyə ittifaqını dəstəkləməsi Səudiyyə Ərəbistanını mövqelərinə zərbə oldu. Çünki ər-Riyadın son illərdə girişdiyi bölgə liderliyi fəaliyyətləri ağır zədə aldı. Bu səbəbdən də məhz Qətər böhranından sonra Səudiyyə Ərəbistanı İranla düşmənçiliyi yumşaltmaq, İraqa əlaqələri bərpa etmək kimi radikal addımlara getdi. İndi isə Kral ilk dəfə Moskvaya səfər edərək Putinlə görüşdü. Bu isə bir tərəfdən krallığın təklənmək qorxusu ilə yanaşı həm də Rusiyanın Yaxın Şərqdə artan nüfuzu ilə bağlıdır.

Ancaq çətin ki, Səudiyyə Ərəbistanının Rusiya ilə əldə olunan əməkdaşlığı mümkün olsun. Çünki faktiki olaraq hər iki ölkə əks cəbhələrdə yer alıb və ər-Riyad Qərbin təsiri altındadır. Rusiya isə İran, Suriya kimi müttəfiqlərini hələlik tərk etmə fikrində deyil. Bu mənada liderlərin Moskvada konkret hansı mövzuda anlaşdığını yaxın zamanlarda biləcəyik.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

MUSAVAT

Son səhifə

N 206 (6820) 7 oktyabr 2017

İlanı bişirib yedilər

İndoneziya sakini iddia edir ki, uzunluğu 7 metr olan pitonun öhdəsindən təkbaşına gəlib. Bu haqda "Yahoo7 News" xəbər verib. 37 yaşlı Robert Nababanın dediyinə görə, palma yağı plantasiyasında gözetçi işləyir və işdən evə motosikletlə gedərkən yolda iri bir pitonla qarşılaşıb. Piton iki piyadanın yolunu bağlamışdı, buna görə də kişi məsələyə müdaxilə edərək, kömək göstərməyi qərarlaşdırıb. "Mən onu yaxalamağa çalışdım, amma o, məni əlimdən dişlədi və biz uzun müddət mübarizə apardıq", - bunu da Nababan danışdı. O, pitonu öldürməyə nail olsa da, ilanının dişləməsi ucbatından ciddi zədələr alıb və xəstəxanaya düşüb. Piton onun əllərindən dişləyib.

Polisdə isə kişinin danışdığı bu hadisəyə inanmayıblar. Belə ki, R.Nababanın tez-tez piton yaxaladığı məlum olub. Bölgənin polis şefi açıqlayıb ki, bu prosesdə Nababana dostları da kömək ediblər. Çünki o, pitonu görəndə kimi dostlarına zəng edib. Elə Nababana xəstəxanaya çatdırılanda da dostları pitonu bişirib yeyiblər. Bu növ pitonlar Cənubi və Cənubi-Şərqi Asiyada tez-tez görülür. Onlar dünyanın ən böyük ilanları sayılırlar və onların uzunluğu 7 metrə qədər çatır. Mart ayında isə xəbər yayılmışdı ki, İndoneziyanın Sulavesi adasında nəhəng bir piton yaşlı bir kişini bütöv halda udub.

Bu da itlər üçün şirniyyat mağazası

İspaniyanın paytaxtı Madriddə it və pişiklər üçün şirniyyat malları mağazası açılıb. Miguitas adlanan mağaza bir neçə həftədir fəaliyyət göstərir. Alıcılar da burda satılan malları nəinki birbaşa, eyni zamanda saytdan sifariş verməklə əldə edə bilər. Kompaniya it və pişiklərə biskvit, şpion, pendirli, balqabaqlı şirniyyatlar təklif edir. Şirniyyat sexinin baş əspəzi bildirib ki, heyvanlar üçün nə sə hazırlamaq elə insanlar üçün şirniyyat bişirməyə bərabərdir. Burada buğdaya, şirniyyata allergiyası olan itlər üçün xüsusi şirniyyat nəzərdə tutulub. Amma sexin əspəzləri bu təamları hazırlamadan əvvəl veterinarlarla məsləhətləşirlər. Heyvanlar üçün hazırlanmış qidaları öncə veterinarlar özləri dadır, daha sonra isə

piştaxtlara düzülür. 5 peçenyedən ibarət kiçik bir sətəb alıcısına 3.5 avroya başa gəlir. Toyuqlu peçenye üçün isə 5 avro ödəmək lazımdır. Bayram pirojnası 4 avrodur.

Türk əzələ ustası "evakuator" rolunda

Britaniyada türk əsilli əzələ ustası Hakan Acar qonşusunun maşınıni əli ilə olduğu yerdən kənarlaşdırıb. Bu barədə lenta.ru saytı UPI-yə istinadən xəbər verib. Qonşusu öz maşınıni qəsdən kulturistin xalasıni yaşadığı evin qabağına qoyub. Acar ehtimal edir ki, o, bunu qəsdən edib. Çünki daha öncə də maşınıni park edilməsi ilə bağlı onların arasında mübahisələr olub. Son nəticədə qonşusunun maşınıni onun xalasıni evdən maşınıni çıxarmasına mane olub. Kulturist əli ilə maşınıni götürüb və onu başqa yerə aparıb. Acar hadisə ilə bağlı çəkilməmiş videonu Facebookda paylaşaraq, aşağıdakıları yazıb: "Əgər siz xalalıni yolunu kəsən maşınıni ordan götürmürsünüz, görün Halk nə edəcək". Əzələ ustası özünü "Türk Xalqı" adlandırır.

May ayında isə xəbər yayılmışdı ki, Mançesterdən olan 59 yaşlı bodibilder 14 ay ərzində bütün bədənini, başdan ayağa qədər tatuirovkalarla örtüb.

Peçenye yemək üçün mağazaya basqın etdi

Sevastopol şəhərində sərxoş bir kişi aləmi bir-birinə qatıb. Hansısa məclisdən qayıdan 30 yaşlı kişi birdən acdığıni hiss edib və yolunun üstündəki bağlı mağazanın qapısını qıraraq içəri girib. Gəncin ürəyindən peçenye yemək keçirmiş. Polis hadisə yerinə səhər saat 4 radələrində gəlib. Həmin vaxt peçenyesevər sərxoş artıq yuxuda olub. Sadəcə yuxudan oyanan kimi susadığını hiss edib. Dərhal gözünü qabağındakı pivə butulkalarına hücum edən gənc bu ərzədə polislerin mağazaya gəldiyini hiss edib. Sərxoş peçenyesevər hadisə yerində həbs olunub. Amma ona qarşı hansı cəza mexanizmi tətbiq olunacağı bilinmir.

QOÇ - Sağlamlıqla bağlı müəyyən problemləriniz baş qaldırıldığından özünüzü qoruyun. Orqanizminizi gümrəhləşdirmaq üçün mümkün tədbirləri həyata keçirin. Saat 14-dən sonra uzaq yola çıxmaq olar.

BUĞA - Sağlamlığınızla bağlı çətinliyinizi dəf edə bilsəniz, qarşıya qoyduğunuz planları reallaşdırmağa biləcəksiniz. Hətta nahardan sonra varlanma ehtimalınız da var. Uzaq yola çıxmayın.

ƏKİZLƏR - Vaxtınızın əsas hissəsini sevgi amilinə həsr edin. İkili görüşlər, əyləncəli gəzintilər sizə fərəh gətirəcək. Saat 15-18 arası maliyyə problemlərinizin həlli üçün uğurlu vaxtdır.

XƏRÇƏNG - Ümumi vəziyyətiniz gərgin olduğundan bütün vacib işləri təxirə salın. Yaxşı olar ki, uzunmüddətli planlarınızı bir daha konkretləşdirəsiniz. Təzə xəbərlər də mümkündür.

ŞİR - Saat 16-ya qədər ümumi ovqatınızda gərginlik müşahidə olduğundan əsas gücünüzü istirahətə yönəltməlisiniz. Bu gün sizə soyuq və duzlu qidalar qəbul etmək məsləhət deyil.

QIZ - Yeni görüş və danışıqlar üçün uğurlu təqvimdir. Özünüzü təmkinli və dözümlü aparın ki, sövdələşmələrin nəticəsi xeyrinizə olsun. Özünüzü yerli-yersiz tərifləməkdənsə, susun.

TƏRƏZİ - Bu gözəl təqvimə uğurlu keçirəcəksiniz. Səhər saat 11-dən etibarən bir neçə sevindirici prosesin iştirakçısına çevriləcəksiniz. Yeni işgüzar təkliflər alsanız, imtina etməyin.

ƏQRƏB - Maliyyə problemlərinə görə özünüzü üzüməyin. Çünki ulduzların düzümü bu gün deyilən istiqamətdə sevinəcəyinizi bildirir. Həmkarlarınızla münasibətləri mümkün qədər qaydasına salın.

OXATAN - Bürclərin əksəriyyətində olduğu kimi bu gün sizin də səhhətinizdə narahatlıq gözənilir. Qan təzyiqi ilə bağlı problemləriniz mümkündür. Çalışın ki, pəhriz saxlayasınız.

OĞLAQ - Səhhətinizlə bağlı bəzi xoşagəlməzlikləri nəzərə almasaq, günün əsas hissəsini rahat şəraitdə başa vuracaqsınız. Axşamə yaxınsa gələcəyiniz üçün önəmli olan xəbər eşidəcəksiniz.

SUTÖKƏN - İşgüzar sövdələşmələrdə iştirak etmək üçün olduqca səmərəli gündür. Müzakirələr apardığınız həmsöhbətləriniz sizə xeyirli olan fikirlər söyləyəcək. Qərarlarınızda qətiyyətli olun.

BALIQLAR - Ailə üzvlərinizlə mübahisələriniz gözənilir. Belə neqativ hallardan yayınmaq üçün davranışlarınızda nəzakətli olun. Nahardan sonra şəxsi büdcənizdə irəliləyişlər mümkündür.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Burada marmelad və əti qadağan etdilər

İsveç kralı XVI Qustav əhaliyə ət və marmelad məhsullarından daha az istifadə etməyi məsləhət görüb. O, bildirib ki, bu, sağlamlıq və ekologiya baxımından olduqca vacib addımdır: "Mən ət istehlalı ilə məşğulam, amma özüm qırmızı ət yemirəm. Bu da tibbi və ekoloji səbəblərə görə belədir. Ət yeyilməsi təbii ki, faydalıdır, amma hər gün qanlı bifşteksi mədəyə ötürmənin heç bir faydası yoxdur. 69 yaşlı monarxın dediyinə görə, özü 1970-ci illərdən bəri kənd təsərrüfatı ilə məşğuldur, eyni zamanda insan orqanizmi ilə bağlı bütün biliklərə malikdir: "Ona görə də bir daha deyirəm ki, "hər şeydən az-az yemək" prinsipini unutmaq olmaz".

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçisi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.